ברוך שאמר
משיחותיו של הרה"ג הרב ברוך רוזנבלום שליט"א

פרשת צו – גם זו לטובה – שנת תשע"ו.

פורים – משתה היין של דוד המלך – שנת תשפ"א.

השיעורים נכתבו

לעילוי נשמת

אורן חמו בן זהרי
רחל בת נחמה
יצחק קדוש בן מסעודה
אייל בן יעל יולנדה
משה בן בנימין
מרדכי יעקב בן אברהם אליהו
יעקב בן סלמן
טובה בת אהרן
אהרן יוסף בן משה דוד הכהן
אלי סולטן בן אסתר
רותי בת חסיבה
יצחק בן שלמה ואסתר
יצחק בן שאול
ישראל בן שמחה
שאול בן מרדכי אריה
יפה שניידל בת יצחק
משה יהושע בן זרח
אסתר בת קמרה
עמנואל בן שפרה
ניר בן פלורנס
יצחק אריה סימן טוב בן רבקה

ת.נ.צ.ב.ה

להצלחת

ר' משה בן שוקת חיה וב"ב
יוסף בן טובה וסיון אסנת בת שרה וב"ב
תומר בן פלורנס
! ימלא ה' כל משאלות לבם לטובה

המעוניינים לתרום להפצת העלון השבועי

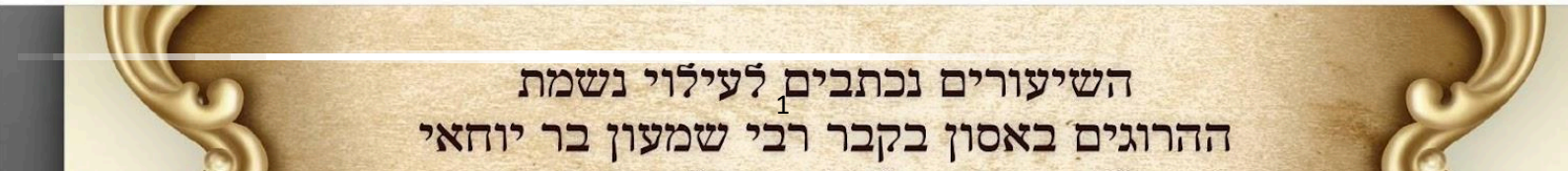
יוכלו להתקשר:

0504-170-270

כ"כ ניתן לתרום בכל מכשירי 'קהילות' בקופה
'ע"ש 'ברוך שאמר

לרפואת

ברוריה בת מלכה
סיגלית בת ציפורה
איתי בן אהובה
אורי בת ורד
נועם בן מיכל
ירחמיאל דניאל בן טובה באשה
סמי בן סימי
שירה בת שרה וב"ב
ניתאי בן שרון
רחל בת אסתר
לאה שרה בת חנה
אריה יהודה בן רחל
חנה בת שושנה
יוסף מרדכי בן תהילה שמחה
אסתר בת מסעודה
דניאל בן אסתר
אהרן בן יהודית

<u>פרשת צו – גם זו לטובה – שנת תשע"ו.</u>

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת צו. נדבר היום בעניינים הקשורים גם לפורים וגם לפרשת השבוע.

בהלכה מובאים כמה וכמה מקורות, שביום הפורים אין שום זכר לעניני החורבן;

פוסק ה**שולחן ערוך** {סימן תק"ס – לעשות זכר לחורבן, ס"ב} - **וְכֵן הִתְקִינוּ שֶׁהָעוֹרֵךְ שֻׁלְחָן לַעֲשׂוֹת סְעֻדָּה לְאוֹרְחִים, מְחַסֵּר מִמֶּנּוּ מְעַט וּמַנִּיחַ מָקוֹם פָּנוּי בְּלֹא קְעָרָה מִן הַקְּעָרוֹת הָרְאוּיוֹת לָתֵת שָׁם**[1].

אומר ה**שערי תשובה** – בפורים אין צריך לעשות זכר לחורבן.

אומר הספר **יוסף לקח** – נאמר שימי הפורים הם {ט, כב} **יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה,** ונאמר {תהילים קל"ז, ו} **אִם לֹא אַעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי**, והרי בכל שמחה צריכים להעלות את זכרה של ירושלים ולכן משיירים מן האוכל. אבל בפורים אין צריך להעלות את זכרה של ירושלים. היות ובני האדם כ"כ שבורים על שבית המקדש עדיין לא נבנה, ולכן אומרת הגמרא {מסכת מגילה ז, ב} – **אמר רבא: מיחייב אינישׁ לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי** – בפורים אין חורבן!

הלכה נוספת {שם, ס"א} - **מְשֻׁחָרָב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, תִּקְנוּ חֲכָמִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר שֶׁאֵין בּוֹנִים לְעוֹלָם בִּנְיָן מְסֻיָּד וּמְכֻיָּר כְּבִנְיַן הַמְּלָכִים, אֶלָּא טָח בֵּיתוֹ בַּטִּיט וְסַד בַּסִּיד וּמְשַׂיֵּר מָקוֹם אַמָּה עַל אַמָּה כְּנֶגֶד הַפֶּתַח בְּלֹא סִיד; וְהַלּוֹקֵחַ חֵצֵר מְסֻיֶּדֶת וּמְכֻיֶּרֶת, הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקָתָהּ וְאֵין מְחַיְּבִים אוֹתוֹ לְקַלֵּף בַּכְּתָלִים.**

כותב הספר **ילקוט אברהם** {או"ח סי' תרפ"ו} – מנהג ישראל הקדושים בכל עיר ועיר מדינה ומדינה גם אצל הצדיקים והחסידים, כשבא ר"ח אדר מדבקין על הכתלים בביתם ובבתי כנסיות ובתי מדרשות ניירות, ונכתב עליהן 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ודייקא על הכותל מערבי ולצד הפתח[2],

הלא דבר הוא ומסתמא יש טעם לדבר זה אמת, שרז"ל אמרו בגמרא {תענית כט ע"א} כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה ע"ש. אבל לכתוב תיבות אלו על נייר ולדבקו בכותל ולנגד הפתח דיקא, אין שום רוח לזה מגמרא הנ"ל, גם לא מצאתי בשום ספר שיעשו כן או שיאמרו טעם לזה.

דבר נוסף, פוסק ה**רמ"א** {שו"ע ס' תרצ"ו ס"ח} – **וּמַה שֶּׁנָּהֲגוּ לִלְבֹּשׁ פְּרָצוּפִים בְּפוּרִים, וְגֶבֶר לוֹבֵשׁ שִׂמְלַת אִשָּׁה**[3] **וְאִשָּׁה כְּלִי גֶּבֶר, אֵין אִסּוּר בַּדָּבָר מֵאַחַר שֶׁאֵין מִכַּוְּנִין אֶלָּא לְשִׂמְחָה בְּעָלְמָא**[4] **; וְכֵן בִּלְבִישַׁת כְּלָאַיִם דְּרַבָּנָן**[5]**. וְכֵן בְּנֵי אָדָם הַחוֹטְפִים זֶה מִזֶּה דֶּרֶךְ שִׂמְחָה, אֵין בָּזֶה מִשּׁוּם לֹא תִגְזֹל (וַיִּקְרָא יט, יג) וְנֶהֱגוּ כָּךְ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה דָּבָר שֶׁלֹּא כַּהֹגֶן עַל פִּי טוֹבֵי הָעִיר.**

כל ההלכות הללו נועדו על מנת להביא שמחה, במטרה להשכיח את ענין חורבן ירושלים היות ויום הפורים הוא יום מעין השמחה לעתיד לבוא, כמ"ש {תהילים קכו-ב} **אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ**[6].

פרשת צו עוסקת בתורת השלמים; אומרת התורה: {ויקרא ז, יא} **וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב לַה'**.

דבר ראשון, לא נאמר באף קרבן מהקרבנות שלמדנו בפרשת ויקרא '**אֲשֶׁר יַקְרִיב לַה'**' – לא בעולה, לא בחטאת, לא במנחה ולא באשם – הפעם היחידה שמופיע '**אֲשֶׁר יַקְרִיב לַה'**' זה רק בתורת השלמים, והשאלה שנשאלת מיד היא – למה?

שאלה נוספת שצריכה ביאור, מהי המילה 'שלמים' – מה פירוש המילה?

אומרים חז"ל {תנחומא, צו, אות ה} – **וְלָמָּה נֶאֱמַר זֶבַח שְׁלָמִים. שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּבֵין הַכֹּהֲנִים וּבֵין יִשְׂרָאֵל. הֵיאַךְ, הָעוֹלָה אֵין כְּתִיב בָּהּ שָׁלוֹם, וְלֹא בַּחַטָּאת,**

---

[1] **ברוך שאמר**: אם באים אליך אורחים לארוחת צהרים {לא בשבת}, אתה מכין להם שניצל, פרגיות, סטייק וכד' – צלחת אחת אתה לא מגיש להם – אתה משאיר צלחת אחת ריקה על השולחן ואומר להם "כאן היה צריך להיות פרגיות. אבל כזכר לחורבן השארתי את הצלחת עם הפרגיות במטבח". בחתונות כשמגישים מנות אישיות – אתה מקבל צלחת עם עוף, עֶלָה של חסה וחתיכה אחת של כרוב – מנה אישית. יש פעמים שמגיע מלצר ושואל אותך: "מה אתה רוצה, יש בקר, עוף ושניצל ?" – אז יש כאלה שאומרים: "לא משנה הסדר – תביא הכל ..." ☺ - אבל צריך להשאיר משהו כזכר לחורבן ? הכי טוב להשאיר את השניצל – שנישאר מהחורבן של החתונה של אתמול ☺ - לכן שמו בישראל 'שְׁנִיצֶל' – שְׁנִיצֶל מהחתונה של אתמול ☺

[2] על אותה אמה על אמה שהושארה בכניסה לבית – זכר לחורבן.

[3] אפשר לבוא עם חצאית לבית הכנסת – רק אם אתה אשכנזי ! ☺

[4] מכאן, שספרדי הרוצה להתחפש לאישה, צריך להתחפש לאשכנזי ☺

[5] אתה רוצה להתחפש ל'שוטר מרכוס', אבל אין אישור שזה נבדק משעטנז – אז אם זה צמר ופשתים יחדיו – זה כלאים מדאורייתא וזה ודאי אסור. אבל אם אתה לובש את החולצה של השוטר מרכוס, ומתחת אתה לובש סוודר מפשתים – שמדרבנן אסור צמר ופשתים אחד על השני – אהה, אבל הוא רוצה להתחפש לשוטר מרכוס ??? זה בסדר – לפורים התירו מדרבנן. ☺

[6] **ברוך שאמר**: אע"פ שפוסק ה**שולחן ערוך** {ס' תק"ס ס"ה} – **אָסוּר לְאָדָם שֶׁיְּמַלֵּא פִּיו שְׂחוֹק בָּעוֹלָם הַזֶּה**. אבל דוקא ביום הפורים שהוא מעין השמחה שלעתיד לבוא, יש ענין להגביר את השמחה.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

וְלֹא בָאֶשֶׁם, אֶלָּא בַּתּוֹדָה[7]. בֹּא וּרְאֵה, הָעוֹלָה הָיְתָה כֻּלָּהּ כָּלִיל לָאִישִׁים, וְהַחַטָּאת הָיְתָה דָּמָהּ וְאֵמוּרֶיהָ לַמִּזְבֵּחַ, וְעוֹרָהּ וּבְשָׂרָהּ לַכֹּהֵן. אֲבָל לְיִשְׂרָאֵל, לֹא הָיְתָה מִמֶּנָּה הֲנָאָה. וְכֵן הָאָשָׁם. אֲבָל הַתּוֹדָה, הָיְתָה דָּמָהּ וְאֵמוּרֶיהָ לַמִּזְבֵּחַ, וְהֶחָזֶה וְהַשּׁוֹק לַכֹּהֲנִים, וְעוֹרָהּ וּבְשָׂרָהּ לְיִשְׂרָאֵל. נִמְצֵאת עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בֵּין הַמִּזְבֵּחַ וּבֵין הַכֹּהֲנִים וּבֵין יִשְׂרָאֵל. לְפִיכָךְ נִקְרֵאת זֶבַח הַשְּׁלָמִים, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה שָׁלוֹם לַכֹּל.

תשובה נוספת, אומרים חז"ל {תנחומא, צו, אות ז} – **וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים. אַתָּה מוֹצֵא כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהָיוּ מְבִיאִין, הָיוּ מְבִיאִין עַל הָעֲבֵרוֹת. אָשָׁם כְּשֶׁהוּא מַקְרִיבוֹ, הָיָה מַקְרִיבוֹ עַל הָעֲבֵרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם, וַאֲשֵׁמִים אֵיל צֹאן עַל אַשְׁמָתָם (עזרא י, יט). וְהַחַטָּאת הָיְתָה בָּאָה עַל הַשְּׁגָגָה, שֶׁנֶּאֱמַר: וְחַטָּאתָם לִפְנֵי ה' עַל שִׁגְגָתָם (במדבר טו, כה). עוֹלָה בָּאָה עַל הִרְהוּר הַלֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִשְׁכִּים בַּבֹּקֶר וְהֶעֱלָה עוֹלוֹת מִסְפַּר כֻּלָּם, כִּי אָמַר אִיּוֹב אוּלַי חָטְאוּ בָנַי וּבֵרְכוּ אֱלֹהִים בִּלְבָבָם (איוב א, ה). אֲבָל הַתּוֹדָה** [קרבן השלמים] **שֶׁהָיְתָה בָּאָה, עַל הַנֶּפֶשׁ הָיְתָה בָּאָה** [היינו, מיוזמה פרטית של האדם]. **אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, חֲבִיבָה עָלַי מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת.**

קטע נוסף, אומר המדרש {שם אות ד} – **אָמְרוּ אֻמּוֹת הָעוֹלָם לְבִלְעָם, לָמָּה אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּהְיוּ מַקְרִיבִין לוֹ קָרְבָּנוֹת וְלָנוּ לֹא אָמַר כְּלוּם. אָמַר לָהֶם בִּלְעָם, הַקָּרְבָּנוֹת אֵינָן אֶלָּא שָׁלוֹם. וּמִי שֶׁקִּבֵּל אֶת הַתּוֹרָה שֶׁכְּתוּבִין בָּהּ, צָרִיךְ שֶׁיַּקְרִיב קָרְבָּנוֹת. אַתֶּם מִתְחִלָּה פְּסַלְתֶּם אוֹתָהּ, וְעַכְשָׁו אַתֶּם מְבַקְּשִׁים לְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת. מִי שֶׁקִּבְּלָהּ הוּא מַקְרִיב קָרְבָּנוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם (שם כט, יא).**

האמת היא, שגם בלעם הרשע בשעה שאמר לבלק להקים לו מזבחות – כל הקרבנות שהוא הביא, היו קרבנות עולה, כמ"ש {במדבר כג, ג} **הִתְיַצֵּב עַל עֹלָתֶךָ.**

אומר הספר **המאור שבתורה** {פ' ויקרא} – **הקרבן** הוא זבח המשפחה, זבחי שלמים מקרבים את הלבבות כשאוכלים יחד, אבל בלי תורה אוכלים ושותים ומתחילים בדברי תפלות, כמו שאמרו חז"ל במגילה דף י"ב:[8] משא"כ ישראל כשנתנה תורה מתחילים בדברי תורה, כן לא יתכן להיות שלום עם הקב"ה בלי הקשר של תורה.

כל התורה היא כיצד לאהב את הבריות, ואהבת לרעך כמוך הוא יסוד כל התורה כולה היא נותנת עצות מרחוק כיצד לאהב את הזולת, התורה וקרבן שלמים שניהם יחד יוצרים שלום אהבה ואחוה ומשלימים זה את זה, וכל שכן קרבן תודה שמביאים גם חמץ כדי להרבות משתתפים רבים ע' פ' ויקרא ז' י"א ובספורנו שם.

נפלא הרי השלום חשוב כשאור לעיסה (מסכת ד"א פ' השלום). ומ"מ ברכת השלום לישראל נאמרה 'וישם לך שלום', כי רק לישראל יש הבסיס והדרכים שישכון עליו השלום – תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, זה התורה, קרבן שלמים לעכו"ם לשם מה, התועדות משתה, ויאכלו וישתו יחד, סכנה יש בדבר.

כדאי למסור מה ששמעתי שבבית הרב אבד"ק דפוניבז' זצ"ל היתה עוזרת נוכרית, פעם ראתה שמביאים לבית הרב ערב פורים ארגזים מלאים בירה, ומאז נעלמה מבית הרב שבוע שלם ולא חזרה לעבודתה. כשחזרה אחר כך, נשאלה מהי הסיבה לכך. ענתה בפשטות, בתמימות גויית, אצלנו כשיש כל כך הרבה שתיה נגמר הדבר ברצח לכן מנעתי רגלי מלהיות כאן, פן וחלילה שלא יקרני דבר, כך הוא שמחות בגוים.

המשתה והשמחה בלי תורה כשנאספים יחד בצוותא, סופה היא רצח, לכן לא נתנה זבחי שלמים לעכו"ם, כיון שלא קבלו התורה, ואין בשבע מצות בני נח לא שבת, ולא חג שהוא חצי לכם, וכבר שאלתי, הרי שבת מעיד על האמונה זכר למעשה בראשית שגם הגויים חייבים להאמין, ולמה לא ניתן להם השבת? אבל התשובה היא כי יום מנוחה ואיסור של ל"ט מלאכות בלי תורה, יגמר ברצח.

תודה וזבחי שלמים יוצרים שלום בין ישראל בינם לבין עצמם לבין אביהם שבשמים, מה שאין כן בעכו"ם יגמר הכל "בונהפוך הוא" לכן לא נתנו ימי שמחה ומשתה לעכו"ם בתוך השבע מצוות וכמש"נ רק בתורה יכול להיות שמחה במשתה חג ושבת.

עכ"ד.

אומרת הגמרא {מסכת ברכות נד, ב} - **אמר רב יהודה אמר רב: ארבעה צריכין להודות: יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא.**

בא ה**מהרש"א**, ומקשר את הד' שצריכים להודות, לד' הכוסות שאנו שותים בליל הסדר;

כותב ה**מהרש"א** {מסכת ברכות נד} – **ארבעה צריכין להודות.** הקושיות שהתחיל בזה המזמור לומר אשר גאלם מיד צר וגו' וחשיב במדבר. וחולה ויורדי הים דלא שייך בהו מיד צר אלא דהל"ל אשר גאלם מצרה, ועוד כיון דקרבן תודה הוא בכולן למה לא כתבו רק בחולה? ומה ענין ד' אלו צרות וכל שינוי העניינים אין להאריך בהן הוא המבואר, כי ד' סבות הכוללים והם המונעים לאדם מהגיע אל שלימותו ותכליתו הא' שאין לו

---

[7] **ברוך שאמר**: הכוונה לקרבן שלמים.

[8] "וכן בסעודתו של אותו רשע הללו אומרים מדיות נאות והללו אומרים פרסיות נאות..."

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

במה להתפרנס וצריך לרדוף אחר פרנסתו. הב' שיש עליו יד שונאים וא"א לו לעבוד ה'שלימה מפניהם . הג' מי שבטבע חולה וחלש מלעסוק בתורה ומצותיה. הד' ריבוי עושר וטרדה המבטלו מתורה ומצות ולפי שד' מעיקים וצרות האלו הם חולאים שבישראל בגלות, כמפורש בתוכחות. ע"כ כשישראל נגאלו ממצרים ומד' מעיקים אלו, אמרו בב"ר שע"כ נאמר בו ד' כוסות בחלום שר המשקים שם, דעל שם זה תקנו ד' כוסות של פסח בגאולת מצרים וע"כ נאמר בו ד' לשונות של גאולה; **וְהוֹצֵאתִי, וְהִצַּלְתִּי, וְגָאַלְתִּי, וְלָקַחְתִּי** ... שינה התלמוד סדרן של הד' צריכין להודות, מסדר הכתוב שהם: מדבר וחבוש וחולה וים, והתלמוד סדרן: ים ומדבר וחולה וחבוש ושינה הלשון, בים ומדבר אמר בלשון הווה יורדי הים והולכי מדבר. ובחולה ובחבוש אמר בלשון עבר, ומי שהיה חולה ונתרפא ומי שהיה חבוש כו' לרמז בזה הכוונה שאמרנו בסוד ד' כוסות כמ"ש ע"פ ב"ר שנגאלו בגאולת מצרים מכל ד' המעיקים ומתחיל מיורדי הים שעל ידי שירדו לים ונצולו בקריעת ים סוף, שם נתעשרו מביזת הים וע"ז יודו לה' וגו' היא השירה שאמרו בים וע"ז נתקן כוס קידוש זכר ליציאת מצרים שהוא קריעת ים המורה על חידוש עולם. ושני לו הולכי מדברות, שבמדבר היה להם עינוי עד שזכו לכמה טובות, כגון שליו ומן, ע"ז נתקן כוס שני שקודם הסעודה וע"ז "יודו לה' וגו' והיא שירת הבאר. והג' חולה שזכו ביציאת מצרים בנתינת התורה שנתרפאו כל החולים מחולי שהיה להם כבר בצאתם ממצרים וע"ז נתקן כוס ג' שאחר הסעודה היפך שאמר בחולה "כל אוכל וגו' והד' מי שהיה חבוש כו' שלא באו ישראל לידי חירות גמור עד אחר שכבשו א"י שניטל יד האויבים לגמרי מעלינו וע"ז נתקן כוס רביעי.

שואל **האברבנאל** – מה פירוש שאלת הילד בליל הסדר: "**מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה** ... **שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת, אֲנַחְנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה**..." ?

באיזה לילה בדיוק, אנחנו אוכלים חמץ ומצה ?! מי נוגע במצה במהלך השנה?! – באותו הרגע שיוצא הפסח, מעלים את כל המצות שנשארו לבודם ורושמים על הקופסה – "שבור בשעת חירום" ☺ - שאם פעם אחת שכחת לקנות לחם משנה בשבת, אתה עולה לבודם ושולף משם כמה מצות! – אם ככה, מה כוונת הילד בשאלת "**מַה נִּשְׁתַּנָּה**" ?

כתוב ב'ראשונים', שג' המצות שעל שולחן ליל הסדר מכוונים כנגד ג' סוגי מצה שנמצאים בקרבן תודה; כידוע, קרבן תודה מכיל מ' סוגי לחמים – ג' סוגי מצות [י' מכל סוג בסכ"ה ל' מצות] וסוג א' של חמץ – חלות מצות, רקיקי מצות וסולת מורבכת, וחוץ מזה {ז, יג} **עַל חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ**; הכהן לוקח ד' חלות ומחזיר לבעל הנס ל"ו לחמים. את הכל הוא צריך לגמור ביום ולילה! – לעומת קרבן שלמים שנאכל, לשני ימים ולילה אחד, קרבן תודה נאכל ליום ולילה – ובלילה עד חצות בלבד!

נשאלת השאלה – איך יכל אדם לגמור את כל זה ביום ולילה ?!

אומר ה**אברבנאל** – עשה את זה הקב"ה בכוונה תחילה, כדי שיקיים האדם את הפסוק {**תהילים קז, ח**} **יוֹדוּ לַה' חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם** – ואיך? – אמר הקב"ה: "אני אקצר את זמן האכילה; אנשים לא ירצו שהקרבן שלהם יהפוך ל'נותר'. אם ככה, יביאו את כל המכרים שלהם לירושלים, ויאכלו את הקרבן שלמים ביחד עם הלחמים ויְסַפְּרוּ על הנס הגדול שאירע להם".

מכאן הייתי רוצה לעבור לקטע ממדרש רבה, בפרשת השבוע:

אומר המדרש {ויקרא רבה, פרשה ט, אות ז} – **רַבִּי פִּנְחָס וְרַבִּי לֵוִי וְרַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי מְנַחֵם דְּגַלְיָא, לָעָתִיד לָבוֹא כָּל הַקָּרְבָּנוֹת בְּטֵלִין[9] וְקָרְבַּן תּוֹדָה אֵינוֹ בָּטֵל, כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּטֵלוֹת, הַהוֹדָאָה אֵינָהּ בְּטֵלָה, הֲדָא הוּא דִכְתִיב (ירמיה לג, יא): קוֹל שָׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה קוֹל חָתָן וְקוֹל כַּלָּה קוֹל אֹמְרִים הוֹדוּ אֶת ה' צְבָאוֹת וגו', זוֹ הוֹדָאָה, (ירמיה לג, יא): מְבִאִים תּוֹדָה בֵּית ה', זֶה קָרְבַּן תּוֹדָה. וְכֵן דָּוִד אוֹמֵר (תהלים נו, יג): עָלַי אֱלֹהִים נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם תּוֹדֹת לָךְ, תּוֹדָה אֵין כְּתִיב כָּאן אֶלָּא תּוֹדֹת, הַהוֹדָאָה וְקָרְבַּן תּוֹדָה.**

כותב **הרמב"ם** {הלכות מגילה פ"ב, הלכה י"ח} - **כָּל סִפְרֵי הַנְּבִיאִים וְכָל הַכְּתוּבִים עֲתִידִין לְבָטֵל לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ חוּץ מִמְּגִלַּת אֶסְתֵּר וְהֲרֵי הִיא כַּחֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרָה וְכַהֲלָכוֹת שֶׁל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֶׁאֵינָן בְּטֵלִין לְעוֹלָם.**

הדבר הוא פלא מופלא – ולמה? כיון שבכל ראש חודש ובכל מועד, אנחנו מבקשים בתפילת המוסף – "**יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ, וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם**".

נשאלת השאלה – אם אתה אומר שלעתיד לבוא כל הקרבנות יהיו בטלים מלבד קרבן שלמים, אז על איזה '**תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם**' אנחנו מבקשים?!

נק' נוספת שצריכה ביאור;

אומר לנו ה**יפה תואר**, מה פירוש 'כל הקרבנות בטלים'? אין הכוונה שלא יהיה תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים – זה ודאי יהיה; אין הכוונה שלא יהיה מוספים בשבת

[9] אומר ה**עץ יוסף** – של יחיד בטלים (אבל קרבנות חובה של צבור לא בטלים כדכתיב אז תחפוץ זבחי צדק וגו') מפני שלא יחטאו ולא יצטרכו להביא קרבנות: **וקרבן תודה אינו בטל.** וה"ה קרבנות שלמים שאינן באים אלא להודאה ולכבוד: **כל התפילות בטילות.** שלא יצטרכו להתפלל ח"ו על איזה צרה או חולי. ואין בזה ח"ו ביטול מצוה מהתורה כמו מצות מעקה למי שאין לו בית.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

ובמועדים – זה ודאי יהיה. אם ככה, למה הכוונה ש'כל הקרבנות יהיו בטלים'? הכוונה לקרבן יחיד – עולה, חטאת, אשם, מנחה – זה לא יהיה. אבל קרבנות ציבור ודאי שיהיו.

ולמה שקרבנות יחיד יהיו בטלים? אומר **היפה תואר**, היות וקרבנות יחיד באים על חטאים ולעתיד לבוא לא יהיו חטאים, ממילא לא יצטרכו אותם, וזמ"ש בפיוט 'חד גדיא': "**וְאַתָּא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשָׁחַט לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת**"; הקב"ה ייקח את היצר הרע וישחט אותו וממילא הוא יתבטל!

הדברים מפורשים בדברי הנביאים: אומר הנביא מיכה: {ד, ד} **וְיָשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ וְאֵין מַחֲרִיד**. אומר הנביא ישעיה: {סה, יט} **וְשַׂשְׂתִּי בְעַמִּי וְלֹא יִשָּׁמַע בָּהּ עוֹד קוֹל בְּכִי וְקוֹל זְעָקָה**.

כותב **הרד"ק** – **קול בכי וקול צעקה.** כי יבכו בני אדם בעיר על מת בלא זמנו או על חלל או על שביה ששבו מן העיר וכל זה לא יהיה כי חרב ומלחמה לא יהיה ומיתה טבעית לא תהיה כי אם לשנים ארוכים שיהיה האדם מלא ימים כשימות עד שלא יבכו לו, והנה יהיה הפירוש בפסוק שאחריו.

ממשיך הנביא ואומר: {שם כ} **לֹא יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד עוֹל יָמִים וְזָקֵן אֲשֶׁר לֹא יְמַלֵּא אֶת יָמָיו כִּי הַנַּעַר בֶּן מֵאָה שָׁנָה יָמוּת וְהַחוֹטֶא בֶּן מֵאָה שָׁנָה יְקֻלָּל**.

ממשיך **הרד"ק** ואומר – **עול.** נער כמו **עולל וזקן,** כי בן שישים לזקנה והנה הוא זקן ולא מלא את ימיו עד שיהיה בן שבעים, וזה בזמן הזה אבל באותו הזמן לא יאמרו על זקן שמלא את ימיו עד שיהיה בן שלוש מאות וחמש מאות שנה ויותר, כמו שהיו הדורות הראשונים בתחילת בריאת העולם, היו החיים ההם בכלל או ביחידים ולעתיד לבא יהיה בכלל ישראל: **כי הנער בן מאה שנה ימות**. אם ימות אדם בן מאה שנה וזה יהיה בעונו יאמרו עליו נער מת, ופירש זה ואמר והחוטא בן מאה שנה יקולל, כלומר כי קללת האל תהיה לו וחוטא הוא כשימות בן מאה שנה.

פירוש הדבר, לעתיד לבוא המצב יהיה נפלא ביותר – לא יהיה יותר מוות ולא יהיו יותר חטאים, ועם ישראל יגיע לתיקון השלם.

כותב **הרמב"ם** {הלכות מלכים, פי"ב ה"ה} – **וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא יִהְיֶה שָׁם לֹא רָעָב וְלֹא מִלְחָמָה. וְלֹא קִנְאָה וְתַחֲרוּת. שֶׁהַטּוֹבָה תִּהְיֶה מֻשְׁפַּעַת הַרְבֵּה. וְכָל הַמַּעֲדָנִים מְצוּיִין כֶּעָפָר. וְלֹא יִהְיֶה עֵסֶק כָּל הָעוֹלָם אֶלָּא לָדַעַת אֶת ה' בִּלְבַד. וּלְפִיכָךְ יִהְיוּ יִשְׂרָאֵל חֲכָמִים גְּדוֹלִים וְיוֹדְעִים דְּבָרִים הַסְּתוּמִים וְיַשִּׂיגוּ דַּעַת בּוֹרְאָם כְּפִי כֹּחַ הָאָדָם. שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יא-ט) 'כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים'**.

נשאלת השאלה – אם לא יהיו חטאים לעתיד לבוא, אז למה עדיין יהיה קרבן תודה?

קרבן תודה מביאים – עוברי ימים, הולכי מדבריות, חבוש שיצא מבית האסורים וחולה שנתרפא; אם אמרנו שלעתיד לבוא לא ימותו אנשים, ממילא גם לא יהיה חולי;

כותב **הרמב"ן** {פרשת בחקותי} – "... והכלל כי בהיות ישראל שלמים והם רבים לא יתנהג ענינם בטבע כלל לא בגופם ולא בארצם לא בכללם ולא ביחיד מהם כי יברך השם לחמם ומימם ויסיר מחלה מקרבם עד שלא יצטרכו לרופא ולהשתמר בדרך מדרכי הרפואות כלל כמו שאמר (שמות טו כו) כי אני ה' רופאך...".

פירוש הדבר, אומר לנו **הרמב"ן**, לעתיד לבוא כולם יהיו בריאים, לא יהיו מחלות וממילא לא יצטרכו גם את הרופאים! – בילינסון יהפוך להיות 'ישיבה קטנה'; תל השומר יהפוך ל'ישיבה גדולה' וכל קופות החולים יהפכו לתלמודי תורה ☺ - וא"כ, על מה בדיוק יביאו קרבן תודה?!

לכאורה, אולי אישה אחרי לידה תוכל להביא קרבן תודה. אבל לעתיד לבוא, אולי נשים ילדו בבית. לגבי בתי אסורים – זו המצאה של המאה האחרונה; למרות שאצל יוסף מצינו ששמו אותו בבית האסורים, אבל לשים גנב או עברין כמה שנים בכלא – לא מצינו את זה בתורה; גנב בתורה, לא מקבל בונוס ומוכנס לתא עם גנבים אקסטרות ☺, אלא שולחים אותו לשיקום אצל א' העשירים. לגבי הולכים ימים ועוברי מדבריות – כיום זה סכנה; אדם הולך במדבריות ומוצא מולו אריות ונמרים ולכן זו סכנה. אבל לעתיד לבוא, כולם ישחקו עם האריות והנמרים כאילו שהם משחקים עם חתול, ועוד הילדים ישחקו עם נחשים במקום בקוביה הונגרית ☺, כמ"ש {ישעיה יא, ו} **וְגָר זְאֵב עִם כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם גְּדִי יִרְבָּץ**.

מסופר[10] על בעל **שבט מוסר** – ר' אליהו הכהן מאיזמיר זיע"א, שחיבר ספר 'אזור אליהו' – שפעם כשעמד להתפלל רצה לחגור עצמו והיה שם נחש שוכב על הארץ, ומרוב דביקותו לא הרגיש ונראה לו הנחש כחגורה וחגר עצמו בו, ואחר התפילה ראה שזה נחש, ולזכר הנס הזה קרא לספרו בשם 'אזור אליהו'.

לפני כמה שנים, ראיתי יהודי א' באמצע תפילת העמידה לטלפון – "לירושלים עירך ברחמים תשוב ובנה אותך ב"ב ..." – וניתק. לאחר התפילה פתחתי לו **משנה ברורה** והראיתי לו: "אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק". אבל אז הוא אמר לי: "תתקדם כמה שורות ותראה מה כתוב – 'אבל עקרב – יפסיק!'"

[10] הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זצוק"ל "מאמר מרדכי" (ירושלים תשס"ב) ח"ב, עמ' שי"ט.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

שאלתי אותו: "וכי בטלפון שלך היה עקרב שנאלצת להפסיק ולענות???"

"היה יותר קרוע מעקרב – חמותי!" ☺

אם לעתיד לבוא ישחקו עם נחשים, אז על מה בדיוק יביאו אנשים קרבן תודה?!

כותב **רבינו בחיי** {פרשת צו} – קרבן תודה בא על הנס, והוא לשון הודאה אם היה חולה ונתרפא מביא קרבן תודה, הוא שכתוב {תהלים קז} ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברנה, או שאר שמחות כגון שמחת חתן וכלה, שנאמר {ירמיה לג} קול ששון וקול שמחה וגו' מביאים תודה בית ה'.

כדי לבאר את הדברים, הייתי רוצה להביא שני תירוצים ומהם נגיע לימי הפורים הבעל"ט;

אומר ה**סוכת דוד** {צו אות ל"ט} – ומה שאמר כל הקרבנות בטלים לעתיד לבוא, זה נאמר על קרבנות יחיד דבאים על חטא ולעתיד כיון דיבוק שעון ישראל ואיננו לכן לא יובאו עוד, אבל תמידין ומוספין ושאר קרבנות צבוא ע"כ לא יבטלו.

והיינו שיש תפלת הודיה ויש קרבן תודה, והם שניהם לא יבטלו לעולם וזהו בואו שעריו בתודה – בקרבן תודה, וג"כ הודו לו ברכו שמו תפלת הודיה וכתיב 'כי טוב ה' כי לעולם חסדו', דזהו יהיה לעולם, והיינו לעתיד לבוא הלא יהיה לנו כל צרכינו בריוח וא"כ בטלות כל התפלות היינו הבקשות ותחנונים לרחם עלינו, אבל תפלת הודאה אדרבה יהיה עלינו ביותר דהא כל זמן שאנו חיין בטוב הרבה יותר מימים הקדמונים שהיו בצרות ובגלות בדוחק, א"כ עלינו להודות ע"ז ביותר, ואדרבה שאנו נרגיש הטובה ביותר שעלינו ממצב רע למצב טוב שכולו טוב, וכן הדבר בקרבנות של חטאת ואשם שהרי לא יחטאו לעתיד לבוא, דבטבע ישמרו את התורה ומצוות, וכמו שכתב הרמב"ן פ' נצבים {דברים ל, ו} ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה וכו' כי בימות המשיח לא יהיה באדם חפץ אבל יעשה בטבעו המעשה הראוי ולפיכך אין בהם לא זכות ולא חובה כי הזות והחובה תלויים בחפץ עכ"ל. וא"כ לא יהיה שכיח אצלנו קרבן חטאת ואשם וג"כ עולה שבאה לכפר על הרהורי הלב, ואפילו שלמים שבאין לרצות לדורון ג"כ לא יוצרכו דהא נהיה כולנו מרוצים לה' וקרובים לו, אבל קרבן תודה אדרבה יצטרך לנו להודות על כל הטוב אשר גמלנו שזכינו למצב כזה של ימות ויהא זה נצרך לנו עוד יותר מעכשיו, ולכן קרבן תודה לא בטלה, ונמצא דמזמור לתודה לא יהיה בטל לעולם ...

בא הספר **ים דרך** ואומר דבר נפלא – רק כדי להבין את דבריו, נצטרך להקדים להם הקדמה;

אומרת הגמרא {מסכת פסחים נ, א} – **אמר רבי אחא בר חנינא: לא כעולם הזה העולם הבא; העולם הזה על בשורות טובות אומר: "ברוך הטוב והמטיב" ועל בשורות רעות אומר "ברוך דיין האמת".**

כיום, על בשורות טובות מברכים 'הטוב והמטיב' ועל דבר רע מברכים 'דיין האמת' – אבל לעתיד לבוא לא יהיה דבר כזה 'רע'. יברכו רק 'הטוב והמטיב'!

בא ה**רי"ף** על ה**עין יעקב** ושואל שאלה נפלאה מדברי הגמרא במסכת עירובין;

אומרת הגמרא {מסכת עירובין יט, א} – **דא"ר יהושע בן לוי: מאי דכתיב {תהילים פד-ז} עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה? עוברי אלו בני אדם שעוברין על רצונו של הקב"ה; עמק שמעמיקין להם גיהנם; הבכא שבוכין ומורידין דמעות כמעיין של שיתין; גם ברכות יעטה מורה שמצדיקין עליהם את הדין ואומרים לפניו רבונו של עולם יפה דנת יפה זכית יפה חייבת ויפה תקנת גיהנם לרשעים גן עדן לצדיקים**

כותב ה**רי"ף** {עין יעקב שם} – **עולם הבא כולו הטוב והמטיב.** ואע"ג דאמרינן פרק קמא דתעניות [יא.] שמצדיק עליו את הדין לעוה"ב ואומר יפה דנתוני וכן דרשו חז"ל עוברי בעמק הבכא שהרשעים בוכים בגיהנם ומצדיקים הדין לומר יפה דנת יפה הורית וכו' הרי שאומרים דיין האמת מכל מקום כולו הטוב והמטיב דליכא שמועות רעות לומר אליהם ברוך דיין האמת כמו בעולם הזה ולזה כיון רש"י בלשונו שאמר ברוך הטוב והמטיב שאין שם שמועה רעה, כלומר אף על פי שמצדיקים את הדין לומר ברוך דיין האמת על דינם מכל מקום אין שם שמועה רעה. אבל עדיין קשה כיצד הוא אומר לא כעולם הזה עולם הבא דיהיה ה' אחד לברך הטוב והמטיב והרי מצדיקין את הדין ואומרים יפה דנת דהיינו דין האמת ושמא אינו בלשון ברכה ברוך דיין האמת אלא מצדיק הדין לומר יפה דנת ואתה דיין האמת.

בא ה**צל"ח** ואומר תירוץ ששמע בילדותו;

כותב ה**צל"ח** {פסחים שם} – **וכשאמרו** רז"ל בפרק עושין פסין [עירובין] דף י"ט ע"א: עוברי בעמק הבכא וכו' שמצדיקין עליהן הדין ואומרים: יפה דנת יפה זכית יפה חייבת יפה תקנת גיהנם לרשעים גן עדן לצדיקים וכו', וא"כ גם זה כמו ברכת דיין האמת. ולענ"ד נראה לתרץ עפ"י מה ששמעתי בילדותי מהמנוח הרב החסיד המוכיח הגדול המפורסם מוהר"ר אפרים רישר זצלה"ה מגיד דק"ק בראד, פירוש המאמר הזה, שדקדק במה שאמר לא כעולם הזה העולם הבא, הרי בעסק הברכה אין הפרש, שעל הטובות גם בעולם הזה מברך הטוב, אלא שבעולם הזה יש גם רעות ולעולם הבא לא יהיה רע כלל, וא"כ אין בעסק הברכה הפרש, והיה

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

לו לומר לא העולם הזה עולם הבא, העולם הזה יש בו רעות וטובות העולם הבא אין בו רק טובות.

ואמר הוא המנוח ז"ל דכתיב {ישעיה יב, א} אודך כי אנפת בי, לפי שמעליון לא תצא הרעות ואין דבר רע בא מהקב"ה והכל הוא לטובה, ואפילו הפרעניות שבא על האדם אינו רעה אבל טובה[11] לזכך אותו ולהכניע יצה"ר ולטהר הנשמה שיזכה לעולם שכולו טוב, אלא שהאדם בעולם הזה אינו מבין הדבר לאשורו ונדמה בעיניו כאילו הוא רעה, כמו החולה שעושין לו תחבושת ויש לו יסורים והחולה השוטה צועק להסיר התחבושת, אבל החכם סובל בשמחה, וכן הוא יסורי הרשעים הם תחבושת. אמנם אחר מותו שרואה ומבין הטוב האמיתי, וכמו כן לעתיד לבוא כשנזכה לזה במהרה, נאמר ביום ההוא אודך כי אנפת בי, שנותן הודאה לשעבר על שנתאנף בו הקב"ה לפי שעה להטיבו באחריתו. וזהו כוונת המאמר כאן, בעולם הזה אומר על בשורות רעות דיין האמת, שסובר שזהו מצד מדת הדין, ולעולם הבא כולו הטוב והמטיב, פירוש שיראה למפרע שכולו היה מדת טובה והיה לו לברך על הכל הטוב והמטיב. אלו דברי הרב מוהר"ר אפרים זצ"ל. ומעתה גם בעושין פסין פירושו, ריבנו של עולם יפה זכית יפה חיבת, ויפה היינו לטובה, ויפה לו לרשע החיוב שסבל, וכמו כן הגיהנם הוא רק כור ללבן בו מכל סיג ופסולת, והכל לטובה.

בא ה**בעל שם טוב** ואומר ע"פ הדברים הללו, שזוהי ממש המחלוקת שהיתה בין ר' עקיבא ל'נחום איש גם זו';

<u>מספרת הגמרא {מסכת ברכות ס, ב – סא, א}</u> – **אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר וכן תנא משמיה דר' עקיבא: לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד** כל מה שעושה הקב"ה, לטובה הוא עושה. **כי הא דרבי עקיבא דהוה קאזיל באורחא** כגון אותו מעשה ברבי עקיבא שהיה מהלך בדרך, **מטא לההיא מתא** הגיע לעיר אחת, **בעא אושפיזא לא יהבי ליה** ביקש אכסניה ללון בה, ולא נתנו לו. **אמר, כל דעביד רחמנא לטב** כל מה שעושה הקב"ה, לטובה הוא עושה, ואף דבר זה שלא נתנו לי אכסניה ודאי הוא לטובתי. **אזל ובת בדברא** הלך ולן בשדה מחוץ לעיר, **והוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא** והיה עמו תרנגול להקיצו משנתו, חמור לרכב עליו, ונר להאיר לו בלילה.

אמר לי יהודי דבר יפה. בנאדם א' היה לו שעון וביקש ממנו חברו להלוות לו אותו. שאל אותו החבר: "בשביל מה אתה צריך את השעון?"

"אני צריך לקום בשתים בלילה, ואם לא יהיה לי שעון איך אדע מה השעה?!"

"תשמע, את השעון אני לא יכול לתת לך. אבל אני יכול לתת לך חצוצרה!"

"ומה תעזור לי חצוצרה?!"

"תשמע, תקום בלילה – תפתח את החלון ותתחיל לחצרץ – ישר יצאו אליך השכנים ויגידו לך "מה אתה תוקע בחצוצרה בשתים בלילה!!! – ככה תמיד תדע מה השעה!" ☺

<u>ממשיכה הגמרא ואומרת</u> – **אתא זיקא כבייה לשרגא** בא הרוח וכיבה את הנר, **אתא שונרא אכליה לתרנגולא** בא חתול ואכל את התרנגול, **אתא אריה אכליה לחמרא** ובא אריה ואכל את החמור. **אמר** רבי עקיבא: **כל דעביד רחמנא לטב** כל מה שעושה הקב"ה הוא לטובה, ואף דברים אלו ודאי הם לטובתי.

רבו של ר' עקיבא, היה 'נחום איש גם זו' – ומה קרה איתו?

<u>מספרת הגמרא {מסכת תענית כא, א}</u> – **זימנא חדא** פעם אחת, **בעו לשדורי ישראל דורון לבי קיסר** רצו ישראל לשלוח דורון לבית הקיסר, כדי למצוא חן בעיניו. **אמרו**: **מאן ייזיל** מי ילך להביא את הדורון? **ייזיל** ילך **נחום איש גם זו דמלומד בניסין הוא** מפני שהוא רגיל בניסים שנעשים בעבורו. **שדרו בידיה מלא סיפטא דאבנים טובות ומרגליות** שלחו בידיו ארגז מלא אבנים יקרות ומרגליות, שיתנו מתנה לקיסר. **אזל, בת בההוא דירה** הלך, ובדרכו לן במלון מסוים. **בליליא קמו הנך דיוראי** בלילה קמו אנשי המלון **ושקלינהו לסיפטיה** ולקחו את הארגז שלו, רוקנוהו מאבניו הטובות **ומלונהו עפרא** ומלאו אותו בעפר, כדי שלא ירגיש בגניבה. **(למחר כי חזנהו אמר גם זו לטובה), כי מטא התם** כשהגיע לשם, לבית הקיסר **[שרינהו לסיפטא** התירו אנשי הקיסר את קשרי הארגז, **חזנהו דמלו עפרא** וראו שהוא מלא עפר**]. בעא מלכא למקטלינהו לכולהו** רצה הקיסר בכעסו להרוג את כל היהודים, **אמר**: **קא מחייכו בי יהודאי** באמרו, "היהודים צוחקים עלי" בשלחם לי דורון בזוי כזה! **[אמר** נחום: "**גם זו לטובה**!"**] אתא אליהו אדמי ליה כחד מינייהו** בא אליהו הנביא והופיע לפני הקיסר בדמות אחד משריו. **א"ל** אליהו לקיסר: **דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבוהון הוא** אולי עפר זה הוא מהעפר של אברהם אביהם שבו נלחם עם ארבעת המלכים, **דכי הוה שדי עפרא** שכאשר היה זורק עפר על

---

[11] **ברוך שאמר**: כמו שאומרת הגמרא {מסכת נדה לא, א} – **דרש רב יוסף**: **מאי דכתיב {ישעיה יב-א} אודך ה' כי אנפת בי** אני מודה לך ה' על שכעסת עלי, כי לטובתי היה. **ישוב אפך ותנחמני** ועתה ששב אפך ממני, נחמתני. **במה הכתוב מדבר** מהו המקרה שבו כעסו של ה' על האדם הוא לטובתו? **בשני בני אדם שיצאו** שהחליטו לצאת ולהפליג בים **לסחורה**. **ישב** (נתקע) **לו קוץ לאחד מהן** ברגלו, שמנע אותו מלצאת, בעוד שחבירו יצא והפליג. **התחיל** זה **מחרף ומגדף** על ההזדמנות שהחמיץ – "איזה ביש מזל! אני חייב לנסוע!!!", אמר לו הפרמדיק שהגיע: "אתה נוסע – אתה נוסע – אבל במד"א" ☺. **לימים, שמע שטבעה ספינתו של חבירו בים**, ואז **התחיל מודה ומשבח** לה' על שנצלו חייו. **לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני** הכעס שהראית לי בתקיעת הקוץ ברגלי השיב לאחור את כעסך הגדול יותר, וניחם אותי בכך שהציל אותי מאסון הרבה יותר חמור.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

אויב **הוו סייפיה** נהפך העפר לחרבות, וכאשר זרק **גילי** (קש), **הוו גירי** נהפך הקש לחיצים, **דכתיב {ישעיה מא-ב} יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו.** באותו זמן **הויא חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה** היתה מדינה אחת שהרומאים נלחמו בה, ולא הצליחו לכובשה, **בדקו מיניה** ניסו להילחם בה על ידי העפר, **וכבשוה.** לאחר הניצחון, **עיילו לבי גנזיה** נכנסו עבדי הקיסר לבית גנזיו של הקיסר, **ומלוהו לסיפטיה** ומלאו את ארגזו **אבנים טובות ומרגליות** לאות הוקרה כתמורה על הדורון הנפלא, **ושדרוהו ביקרא רבה** ושלחו אותו לדרכו הכבוד גדול. **כי אתו** כאשר באו [נחום ומלויו בדרכם חזרה], **ביתו בההוא דיורא** לנו שוב באותו מלון. **אמרו ליה** אנשי המלון לנחום: **מאי אייתית בהדך** מה הבאת איתך לקיסר, **דעבדי לך יקרא כולי האי** שבגללו עשו לך כבוד גדול כל כך? **אמר להו** אמר להם: **מאי דשקלי מהכא אמטי להתם** מה שלקחתי מכאן הבאתי לשם. בשמעם כך **סתרו לדירייהו** החריבו את בית המלון, כדי לאסוף את העפר שמתחתיו, **ואמטינהו לבי מלכא** והביאוהו לבית הקיסר. **אמרו ליה** לקיסר: **האי עפרא דאייתי הכא** אותו עפר שהביא נחום לכאן, שעל ידו נצחתם במלחמה **מדידן הוא** מהבית שלנו הוא. **בדקוה ולא אשכחוה** בדקו את העפר במלחמה ולא נמצא שיש בו את סגולת העפר שהביא נחום איש גם זו, **וקטלינהו להנך דיוראי** והרגו את אנשי המלון, כעונש על הניסיון לרמות אותם.

אמר ה**בעל שם טוב** זיע"א, מה ההבדל בין ר' עקיבא לרבו – נחום איש גם זו? ר' עקיבא אמר: "כרגע אני רואה שהדבר שקרה לי הוא רע, אבל 'כל מאן דעביר רחמנא לטב עביד' – בסוף אני אראה שזה היה לטובה" – לעומתו, נחום איש גם זו, בשעה שלקחו את היהלומים והחליפו אותם בחול, אמר "גם זו לטובה" – פירוש, זה עצמו טוב! ולכן מעלתו היתה גבוהה יותר משל ר' עקיבא, כיון שזו המעלה של לעתיד לבוא – ששם נראה שכל מה שעבר עלינו וחשבנו שזה היה רע, הכל בסופו של דבר יתברר שזה היה לטובה!

<u>אמר **ר' נחמן מברסלב** זיע"א {ליקוטי מוהר"ן ג, א}</u> – כשיודע האדם שכל מאורעותיו[12] הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין העולם הבא, כמ"ש {תהלים נו}: בה' אהלל דבר באלוקים אהלל דבר (ועיין ברכות ס, ב); וזאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שאחז"ל {פסחים נ, א} ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו', והיקשו, וכי האידנא לאו הוא אחד? ותירצו, האידנא מברכין על הטובה הטוב והמטיב ועל הרעה דיין האמת, ולעתיד – כולו הטוב והמטיב, שיהיה שם ה' ושם אלוקים אחדות אחד.

וכך היה נחום איש גם זו, שנקרא כך בשמו היות והפך את חייו בעולם הזה למעין חיים בעולם הבא – שכל מאורע שאירע לו, היה לטובתו.

ע"פ הדברים האלה, אומר הספר **בים דרך** – לעתיד לבוא נביא גם קרבנות על הרע; כיום אנחנו מביאים קרבנות על כך שנחלצנו מהרע, היינו חבוש שיצא מבית האסורים, חולה שנתרפא, עוברי הים וכו'. זאת אומרת, אדם היה בסכנה ויצא ממנה – מביא קרבן. אבל לעתיד לבוא, יראה לנו הקב"ה שכל 'רע' שעברנו בעולם הזה היה בעצם לטובה ולא לרעה, ממילא נביא קרבן תודה לא על כך שיצאנו מבית חולים, אלא על כך שנכנסנו לבית חולים; לא נביא קרבן על כך שיצאנו מבית האסורים, אלא על כך שנכנסנו לבית האסורים וכו' – כי היות והרע יתברר לנו כטוב, ממילא נביא גם עליו קרבן!

<u>אומר הגאון **ר' ראובן קרלנשטיין** זצ"ל {יחי ראובן, צו}</u> – קרבן תודה מביאים לשם הודאה לקב"ה. ובגמרא {ברכות נד ע"ב} נאמר "ארבעה צריכין להודות", כלומר ארבעה מביאים קרבן תודה.

לפני הקרבת הקרבן, ישנה מצות סמיכה – סומכים ומתוודים, כמו שנפסק ברמב"ם הלכות מעשה הקרבנות {פרק ג}: "כיצד מתודה, אומר: "חטאתי עוויתי פשעתי, ועשיתי כך וכך, וחזרתי בתשובה לפניך וזו כפרתי". היה הקרבן שלמים, סומך בכל מקום שירצה מן העזרה במקום שחיטה. ויראה לי שאינו מתודה על השלמים אבל אומר דברי שבח.

כמו בשלמים, שהרמב"ם מוסיף: "ויראה לי שאינו מתודה, אבל אומר דברי שבח", כך היה נראה לדון לגבי תודה – מה יעשה הסומך על קרבן התודה, שהרי איננה באה על חטא אלא על חסדי ה', ומה יתוודה? התשובה נראית כמו בשלמים, שאומר דברי שבח לקב"ה.

חושבני, כי יש לכך סמך מפסוק בתהילים: "לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא". מה הכוונה: "ובשם ה' אקרא"? – להודות לקב"ה. על קרבן תודה – "אומר דברי שבח".

אלו דברי שבח יש לו לומר על קרבן התודה?

בפסוק נאמר: {תהילים נ, כג} **זֹבֵחַ תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי וְשָׂם דֶּרֶךְ אַרְאֶנּוּ בְּיֵשַׁע אֱלֹהִים**. מה הכוונה '**יְכַבְּדָנְנִי**'? עם שני נו"נים?

רבנו יונה בשערי תשובה {שער ג, אות יז} כתב: "ודע כי המעלות העליונות נמסרו במצות עשה, כמו מעלת הבחירה, שנאמר {דברים ל, יט} 'ובחרת בחיים', ומעלות תלמוד תורה, שנאמר {שם ו, ז}: 'ודברת בם', ומעלת לכת בדרכי ה', שנאמר {שם כח, ט} 'והלכת בדרכיו' – אלו מעלות עליונות! והן חיוב ומצוות עשה.

---

[12] **ברוך שאמר**: ודקדקו בלשונו תלמידיו ואמרו: "מאורעות**יו**" היינו מאל"ף ועד ת"ו ובאמצע יש ר"ע – אם מאל"ף ועד ת"ו רע לך ובכל זאת אתה אומר שהכל לטובה, אתה חי בעולם הזה מעין עולם הבא!

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

"ומעלת זכרון חסדיו והתבונן בהם, שנאמר {דברים ח, ב} 'וזכרת את כל הדרך, ונאמר {שם ח, ה} וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך, ודוד המלך {תהלים קז, מג}: ויתבוננו חסדי ה'. זו אחת מן המעלות שאדם הצטוה להשיגה בכלל המעלות העליונות. הקב"ה עושה אתך כל כך הרבה חסדים – תזכור ותתבונן בהם!

במה יתבונן? בפשטות, הכוונה שיתבונן כיצד נעשה החסד, איך, כמה והיכן הקב"ה התחסד עמו.

אך אולי אפשר לפרש בדבר נוסף:

הפסוק שהביא רבנו יונה כמקור לצווי לזכור חסדי ה', הוא: "וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלקיך זה ארבעים שנה במדבר ... ויענך וירעבך ויאכלך את המן". לפי זה אפשר לפרש כי יש להתבונן בדבר נוסף, ובבחינה הזו הנוספת, יש הרבה מה להעמיק:

לא רק התבוננות מה ה' התחסד עמי, איך, כמה ומתי, אלא להתבונן ולהשיג את החסד בכל עת, גם בתוך הצער והיסורים. זה מה שהיה במדבר: "וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' במדבר". כי המקרא אומר "כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך" – היסורים באו מאהבת ה', לטובתך, "להיטבך באחריתך" – להתבונן!

הקב"ה נותן רח"ל צרות וגם יסורים, כדי שהאדם יעמיק ויתבונן שבהם עצמם - ביסוריו, יש מקום רב להכיר ולראות את החסד שביסורים!

האדמו"ר מגור, בעל ה**פני מנחם** זצ"ל, נכנס לנחם בבית דודי זצ"ל ופתח בשאלה מעניינת:

בהלל ישנם שני פסוקים: האחד – "צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא", ופסוק נוסף – "כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא" אבל בפסוק הראשון, במלים: "צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא" מסתיים הפסוק, והפסוק הסמוך ממשיך: "וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא אָנָּה ה' מַלְּטָה נַפְשִׁי". מאי האי? מדוע לא באותו פסוק?

הרבי אמר מה שאמר, בחריפותו, ע"פ מה שאמרנו כעת יש לומר עוד: לפעמים טוב לו לאדם, ברוך ה' – הכל נעים טוב, והנה הוא מקבל בשורה טובה נוספת – "כּוֹס יְשׁוּעוֹת". בשעה זו, קל לו לשבח לה' יתברך, "וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא". מתבשר, ומיד משבח וקורא בשמו של הקב"ה. אבל כאשר, חלילה, באה עליו צרה רח"ל, שלא תהיה ולא תבוא, כדי לקים את ה"וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא" יש לעמוד, להפסיק קמעה – לחשוב ולהתבונן במה שקורה אתו ומה ה' עשה עמו, כדי שיוכל באמת להשיג את חסדי ה'. רק אחר כך – "וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא" [ה' זו מדת הרחמים]

הוא מה שאמר רבנו יונה כי יש **להתבונן** בחסדי ה', להשיגם גם בתוך הצרה והיגון.

<u>אם אלה הדברים, נוכל להגיע אל פורים</u>:

בפורים אמנם לא אומרים הלל, אבל קריאת המגילה זה עצמו ההלל! כל כך הרבה צרות בתוך מגילה אחת! – במשך תשע שנים, משנת שלש למלכו ועד שנת השתים עשרה, מגילה א' שכל כולה צרות!

"**בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ**" – מחליט האחשורוש לעשות משתה במשך מאה ושמונים יום! – מי עושה במשך 180 יום משתה?! – אחרי סעודה שלישית של שבת בקושי אפשר לזוז, אז משתה במשך 180 יום?! 😐

ושתי מסרבת לבוא למשתה, והוא מוציא אותה להריגה – מי נתן לו את העצה להרוג אותה?! ממוכן.

א' הביאורים, למה קוראים את י"א השמות של בני המן בבת אחת ללא הפסק הוא, כי אם יעצרו באמצע, בג"צ יוציא צו לעצור את ההריגה ☺

וכמה שנים היה האחשורוש אלמן? משנת שלש למלכו ועד שמצאו לו את אסתר – בשנת שבע למלכותו, משמע, שהיה ארבע שנים בשידוכין; אם זה היה מתרחש היום, היו עושים לו עצרת התעוררות בעמוקה ☺

אסתר מגיעה לפני אחשורוש – בגיל 75. וכי הוא לא היה יכול למצוא משהו יותר צעיר?! ☺; נתרצו הצדדים וסגרו ווארט – בחודש טבת בשנה השביעית – תתקיים החתונה!

כמה שנים ישב מרדכי בשער המלך?

בשנת שבע למלכות אחשורוש אסתר נלקחת ובשנת שתים עשרה הכל הסתיים – משמע, שבמשך חמש שנים היה מרדכי – ראש הסנהדרין – יושב בשער המלך!

תארו לכם שמרן שר התורה, הגאון ה**רב חיים קנייבסקי** שליט"א היה יושב בשער המלך במשך חמש שנים – "מה אתה עושה כאן???"

"יש כאן גברת אחת שאני צריך להשגיח עליה!"

יום יום הוא יושב שם – לא הולך לבית המדרש – ולמה? כדי לראות מה נעשה עם 'הילדה הזאת'! – וכי אם זה היה קורה אצלנו לא היינו עושים איזו עצרת התעוררות באמצע?! – 'גדול הדור יושב על שער המלך – איזה בזיון זה!!!' – לכאורה לא ברור. וכי מה יעזור לו לשבת על שער המלך?! 😐

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

את התשובה לכך, אומר ה**אלשיך הקדוש**; בא המן הרשע לבגתן ותרש ואמר להם: "אני רוצה למלוך במקום אחשורוש. אתן לכם קצת ציאניד שתשימו לו בקפה – ככה תחסלו אותו – ואל דאגה, את 'השדרוג' שלכם תקבלו מיד אחר כך!" ☺

ההצעה להרעיל את אחשורוש היתה של המן!

מרדכי יושב בשער המלך ושומע את התוכנית – הולך מיד לאסתר ואומר לה – אסתר אומרת לאחשורוש, והדברים נכתבים בספר הזכרונות.

משמע מכאן, שמי שהעלה את מרדכי לגדולה, היה המן בעצמו!

לאחר חמש שנים שהיה מרדכי יושב בשער המלך, אומרת המגילה: {ג, א} **אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶת הָמָן בֶּן הַמְדָתָא הָאֲגָגִי וַיְנַשְּׂאֵהוּ וַיָּשֶׂם אֶת כִּסְאוֹ מֵעַל כָּל הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ**;

<u>אומרים חז"ל {מסכת מגילה יג, ב}</u> – **{אסתר ג-א} אחר הדברים האלה** [היינו, אחר המעשה עם בגתן ותרש] גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא האגגי. שואלת הגמרא: **(אחר מאי)** לאחר מה? כלומר, מה מלמד הכתוב בכך שלא גידל אחשורוש את המן אלא אחר המעשה עם בגתן ותרש? **אמר רבא: אחר שברא הקב"ה רפואה למכה** העתידה לבוא על ישראל (היינו המעשה עם בגתן ותרש) הביא עליהם את המכה (גדולת המן). **דאמר ריש לקיש: אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחילה, שנאמר {הושע ז-א} כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים ... אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו.**

לאחר הדברים האלה, רוצה המן להוציא את גזירתו לפועל – {אסתר ג, יג} **לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד**;

<u>כותב ה**גאון מוילנא** {ביאור למגילת אסתר}</u> – ומרוב שנאתו לא היה די לו להרוג את כולם, אלא גזר להשמיד שזהו השמדת דת. ולהרוג. ואח"כ גם לאבד את הגופות, כדי שלא ישאר מהם זכר. וכדי שגם הממון של ישראל לא ישאר בעולם, אמר להם שהם ישללו לבוז, וכך מתוך חמדת הממון שלהם יהרגו יותר. אלא שלהשמיד להרוג ולאבד יעשו ביום י"ג, ואילו את הכסף והשלל יקחו למחרת בי"ד אדר, כי אם ישללו בי"ג (באותו יום) במקום להרוג יאספו שלל.

נתאר לעצמנו את מרדכי קורא לאסתר – "בבקשה, תיכנסי אל אחשורוש עכשיו"

"מה כל כך דחוף עכשיו?!"

"עכשיו ברגע זה! – {ד, יד} **כִּי אִם הַחֲרֵשׁ תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֶוַח וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לַיְּהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר** וגו'"

"**וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם** – והלא אתה יודע שמי שבא ללא רשות – מת!"

אסתר מגיעה אל המלך, לאחר שחודש ימים הוא לא ראה אותה! – "אני חייבת ישיבה דחופה – S.O.S – אתה המן ואני!!!"

"מה קרה???"

{ה, ח} **אִם מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת אֶת שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ** – מה קרה?

אחשורוש ואסתר נשואים כבר חמש שנים, ובכל יום הוא שואל אותה מאיזה אומה היא, והיא עונה לו שהיא לא יודעת – אבל פתאום "**וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ**" – מחר יהיו חדשות מרעישות – מאיזו אומה הגיעה אסתר!!!

לכאורה, למה לדחות את זה למחר – את לא יודעת שאחשורוש כבר מבוגר ואולי הוא לא יחיה עד מחר?! את לא חוששת שהוא ימות מהמתח הזה?! ☺ מי יוכל לישון בלילה במתח כזה?! –

אומרת המגילה: {ו, א} **בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ**;

<u>מספר המדרש {ילקוט מעם לועז, אסתר}</u> – **בלילה ההוא נדדה שנת המלך. והיה זה נס, שהרי אחשורוש היה צריך לישון הרבה שהרי היה עייף ממשתה אסתר אבל לא היה יכול לישון, כשמיד שסגר את עיניו נתעורר כאילו בא אדם אחד ועוררו . ונבהל מאוד. אמר, הרבה לילות אירע שנדדה שנתי, אבל אז לא היה לי צורך כ"כ לישון והלילה הזה אני צריך לישון ואיני יכול לישון. וזה נעשה ע"י המלאך הממונה על השינה שלקח אותו וטלטלו שס"ה פעמים כנגד שס"ה היועצים של המן שהסכימו ביניהם על עשיית העץ. והיה המלאך הזה עומד בפניו ואומר לו: "כפוי טובה, כפוי טובה, עמוד ועשה טובה למי שעשה עמך טובה!". באותה שעה נבוך אחשורוש, שלא ידע שהמדובר במרדכי, שהרי עבר זמן מרובה ממעשה זה.**

קורא אחשורוש להמן שהיה בחצר: "כנס רגע!"

{ו, ו} **וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ** – "יש בנאדם שאני מאוד מעריך אותו, איך אני יכול לגמול לו על מעשיו?"

המן לא שואל שום שאלות – על המקום הוא יורה תשובה בלי שום מִצמוץ – {שם ח} **יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ בּוֹ**

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ: {ט} **וְנָתוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל הַסּוּס בִּרְחוֹב הָעִיר וְקָרְאוּ לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ.**

לכאורה לא ברור, מאיפה יצאה להמן כזאת תשובה – בלי לחשוב בכלל?! לא תברר על הבנאדם קודם מה הוא צריך, אולי הוא צריך תותבות??? ☺

אחשורוש רואה שככה המן יורה תשובה במהירות, הוא עושה 'אחד ועוד אחד' – "אני כבר מבין את התוכנית – הוא בטח מתכנן להרוג אותי! הוא כבר הכין את הסוס ואת הבגדים ... אין בעיה בכלל" – {י} **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אַל תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ** – ברגע אחד, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא!

שימו לב, כמה צרות כתובות במגילה – מתחילתה ועד סופה! בתחילה לוקחים נערה יהודייה ומכניסים אותה לבית אחשורוש. אח"כ המאמץ שלה צריך לשבת בשער המלך במשך 5 שנים! אח"כ מגיעה גזירת המן – "**לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד** וכו'" – תפילות, בכיות וכו' – וברגע א' הכל מתהפך לטובה! – ללמדנו, שאין מושג כזה 'רע' – וזהו היסוד של פורים! גם הרע שכביכול האדם עובר בזה העולם, הוא במהותו טוב!

ולכן כותב **הרמב"ם** {הלכות מגילה פ"ב, הלכה י"ח} – **כָּל סִפְרֵי הַנְּבִיאִים וְכָל הַכְּתוּבִים עֲתִידִין לְבָטֵל לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ חוּץ מִמְּגִלַּת אֶסְתֵּר** ...

כל זה מאותו יסוד, שכל הקרבנות עתידין להתבטל חוץ מקרבן תודה – ולמה? כי לעתיד לבוא, נביא קרבן תודה על הצרות שהיו לנו, כשנבין שהכל היה לטובתנו ובעצם זה היה טוב ולא רע! וזהו בעצם היסוד של קריאת המגילה, שעצם קריאתה זהו הילולה – שאנו מהללים לקב"ה פעמיים: הא' בקריאת המגילה בערב פורים, והב' בקריאת המגילה בבוקר שלמחרת.

יזכנו הקב"ה לכל הישועות ויתקיים בנו הפס': {אסתר ח, טז} לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר ב"ב אמן ואמן!!!

פורים – משתה היין של דוד המלך – שנת תשפ"א.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת צו. היות ויום הפורים יחול השבוע, לכן נעסוק היום דוקא ביום הפורים ולא בפרשת השבוע.

אומרת הגמרא {מסכת מגילה ז, ב} – **אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי**.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

וכך נפסק ב**שולחן ערוך** {סי' תרצ"ה סק"ב} – **חַיָּב אִינִישׁ לְבַסּוֹמֵי בְּפוּרְיָא עַד דְּלָא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי.**

כותב **הרמ"א** – **וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ צָרִיךְ לְהִשְׁתַּכֵּר כָּל כָּךְ, אֶלָּא שֶׁיִּשְׁתֶּה יוֹתֵר מִלְּמוּדוֹ** (כָּל בּוֹ) **וְיִישַׁן, וּמִתּוֹךְ שֶׁיָּשֵׁן אֵינוֹ יוֹדֵעַ בֵּין אָרוּר הָמָן לְבָרוּךְ מָרְדְּכַי.**

כותב **האורחות חיים** {הלכות פורים, סי' לח} – **חייב איניש לבסומי בפוריא**, לא ישתכר, שהשכרות איסור גמור, ואין לך עבירה גדולה מזו, שהוא גורם לגילוי עריות ושפיכות דמים וכמה עבירות זולתן, אך ישתה יותר מלימודו מעט.

אה אבל נאמר '**חייב איניש לבסומי בפוריא**'???

אומר ה**קרבן נתנאל** {סופ"ק דמגילה אות י'} – **מחייב לבסומי**, פרש"י להשתכר ביין, ולולי פרש"י הייתי אומר מדלא קאמר מחייב למרויה, דהתרגום של וישכר בתוך אהלה {בראשית ט, כא} הוא רוי, וכמו שבקיה לרויא {שבת דף ל"ב ע"א}, אבל הכוונה שמחויב להטיב לב על ידי שתיית יין הרבה, עד שלא ידע, עד ולא עד בכלל, דזהו [עד שלא ידע] הגיע לשכרותו של לוט, וכדאמר בהספינה {ב"ב דף ע"ד ע"א} אבסמו וגנו, פרש"י שהיו פניהם אדומים כמו שתויי יין.

פירוש הדבר, ע"פ דברי ה**קרבן נתנאל**, אין הכוונה לשיכור אלא שיהיה לו קצת יותר 'מצב רוח'; ישנם כל מיני סוגי שכרות. יש א' ששותה ולא מפסיק לצחוק, ויש כאלה ששותים ונזרקים על המיטה ☺

אצל הגויים יש חגיגה בסוף השנה האזרחית שנקראת 'סילבסטר'. המשטרה מודעת למסיבות האלה, והיא מנצלת את ההזדמנות לעשות קצת דוחות – איך? הם מציבים ניידות על הצירים של כל הפאבים והמועדים, ומי שנראה להם קצת שיכור הם עוצרים אותו לבדיקה שנקראת 'ינשוף' – נושפים בתוך כלי מסוים וככה הם יכולים למדוד את רמת האלכוהול בדם.

השוטר קלט איזה רכב מזגזג וסימן לו לעצור בצד – "רישיונות בבקשה" – נותן לו רישיונות והשוטר מבקש ממנו לעשות בדיקת ינשוף;

"אני לא עושה שום ינשוף – אתה רוצה שאעשה, תביא צו מבית משפט!"

"אין בעיה – אם אתה לא עושה בדיקה, אתה עצור!"

"בסדר גמור. אני נשאר באוטו עד שתחליטו לקחת אותי למעצר!" – מה הוא רצה להרוויח בזה?! הוא ישן כמה שעות וככה ירד האלכוהול!

השוטר ראה שהבחור מכיר את 'העסק', ואמר לו: "תקשיב, בוא אעשה איתך עסק – אם תלך על הקו כאן עקב בצד אגודל אני אשחרר אותך!"

"בטח – בלי בעיה!"

"בסדר גמור – קדימה בבקשה, אתה מתחיל ללכת...?"

"כן. אבל תיישר קודם את הקו!" ☺

היה פעם שיכור אחד שחזר מאיזו חגיגה. כל הדרך לביתו, הוא נסע בזיגזג. עצרה אותו ניידת משטרה: "עצור בצד!!!"

"בבקשה אדוני, זה 'ינשוף' – תנשוף לתוכו"

"אני לא נושף בשום מקום. מצידי, קחו אותי לבית המשפט"

עוד השוטר מדבר, פתאום תאונה – שתי מכוניות מתנגשות בעוצמה זו בזו. כמובן שהשוטר עוזב אותו מיד, ורץ לטפל בתאונה ליד.

השיכור רואה שהשוטרים נעלמו, נכנס לאוטו ובורח!

לאחר כמה שעות, מגיעים השוטרים לבית של אותו אחד ודופקים בדלת – "כן...?"

"אתה השיכור מרחוב ז'בוטינסקי!"

"איזה שיכור – אני ישנתי כל הלילה!"

"אל תשקר – אתה השיכור!!!"

"מאיפה אתם יודעים שזה אני?! – תוכיחו!"

"כי אתה משוגע – ברחת לנו עם הניידת!!!" ☺

משמע, שיש כל מיני סוגי שיכורים. אפשר להיות מבסוטים, אבל לא 'להשתגע לגמרי'.

כותב ה**מאירי** {בית הבחירה מגילה ז, ב} – חייב אדם להרבות בשמחה ביום זה , ובאכילה ובשתיה, עד שלא יחסר שום דבר. ומ"מ אין אנו מווין להשתכר ולהפחית עצמינו מתוך השמחה, שלא נצטוינו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שיגיע מתוכה לאהבת השי"ת והודאה על הנסים שעשה לנו.

כותב ה**רמב"ם** {הלכות מגילה פ"ב, הלכה טו} – **כיצד חובת סעודה זו**? **שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו, ושותה יין עד שישתכר וירדם בשיכרות.**

בא ה**אבודרהם** ושואל, איך יכול להיות שתיקנו לנו חז"ל הקדושים להשתכר – והלא בכמה מקומות הזכירה התורה עד כמה המכשול בזה הוא גדול – החל מנח וכלה בלוט?

כותב ה**אבודרהם** – ויש לומר מפני שכל הנסים שנעשו לישראל בימי אחשורוש היו ע"י משתה, בתחילה נטרדה ושתי ע"י משתה ובאה אסתר תחתיה ע"י משתה שנאמר "ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר" וגו' וכן ענין המן ומפלתו היה ע"י משתה היין ולכן חייבו חכמים להשתכר עד כדי שיהא נזכר הנס הגדול בשתיית היין.

בא ה**חתם סופר** ואומר שהסיבה לשתיית היין היא, מעין תשובת המשקל למה שהיה במשתה אחשורוש;

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

אומר ה**חתם סופר** {חותם המלך מאמר י"ט} – אך הענין, שהם קבעו המצוה כדי שנהיה בעלי תשובה באותו מקום ובאותו זמן. דהיינו שחטאו שנהנו מסעודת רשע ונשתכרו וקלקלו בזנות כמבואר במדרש {עיי' אס"ר ז, יד}. על כן מצוה לשתות כדי שכרות, אבל לא ישתכר, ויתיישב ביינו ויש בו מדעת קונו. ושאמר 'עד שלא ידע', לא שיאמר חלילה ארור מרדכי, אלא ישתה כשיעור שאדם אחר כיוצא בו לא ידע בין ארור המן, אבל הוא ידע. ופעם אחד אירע קלקול לרבה עי"ז, וכן לא יעשה עוד. וזה רמז "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח {דברים כה, יט}, כי תח"ת השמי"ם רוצה לומר אותיות שאחר השמי"ם – הם אותיות ותנכ"נ גמטריא שכו"ר, לומר שגם כשהוא שכור ימחה זכר עמלק לומר ארו"ר המ"ן, ולא תשכח – לומר בהיפוך.

נשאלת השאלה – גם לשיטת ה**אבודרהם** שאומר שהכל נעשה סביב היין, בשום מקום לא נאמר שהשתכרו – לא במשתה הראשון ולא במשתה השני, אז למה מדברים כאן על כך שצריך להשתכר?! שיאמרו שצריך לשתות יין – לא להשתכר?!

וחוץ מזה, אומרת הגמרא {מסכת ברכות כט, ב} – **אמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא: לא תרתח ולא תחטי** אל תתרגז וממילא לא תחטא **לא תרוי ולא תחטי** אל תשתכר וממילא לא תחטא ... – משמע, שאדם ששותה לשוכרה – חוטא! אז בשביל מה צריך להשתכר?!

ועוד ידוע, שאין שמחה אלא בבשר ויין – אז גם בשאר ימים טובים אנחנו שותים יין, אבל בשום מקום לא נאמר שצריך להשתכר – אז מה שונה פורים משאר הימים טובים?

בא ה**חזקוני** בספרו **שתי ידות** ושואל, רבא היה אמורא; פורים היה בסוף השבעים שנה של גלות בבל – בין בית ראשון לבית שני. בבית שני היו נביאים ואחריהם היו תנאים – אף א' מהם לא הביא את הענין של "**חַיָּב אִינְיש לְבַסוֹמֵי בְּפוּרַיָּא**", וא"כ אז מאיפה הביא את זה רבא, הוא הרי היה צריך להסתמך על איזה משהו?

באותה גמרא שאמר רבא – "**חַיָּב אִינְיש לְבַסוֹמֵי בְּפוּרַיָּא**", מביאה הגמרא מעשה;

מספרת הגמרא {מסכת מגילה ז, ב} – **רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי** עשו סעודת פורים יחד. **איבסום** השתכרו. **וקם רבה שחטיה לרבי זירא. למחר בעי רחמי** למחרת התפלל עליו רבה, **ואחייה** והחיהו. **לשנה** הבאה, **אמר ליה** רבה לרבי זירא: **ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי** יבוא הרב ונעשה סעודת פורים יחד. **אמר ליה** רבי זירא: **לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא** אין נס קורה בכל עת...

השאלה שנשאלת כאן היא, האם גורסים שזה היה רב**ה** או רב**א**; במדרש בילקוט שמעוני גורסים באל"ף וזה מתאים, היות ורבא אמר "**מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי**" ולכן הוא הזמין את רבי זירא וא"כ זה מה שנקרא 'נאה דורש ונאה מקיים'. האם הוא באמת שחט אותו או לא? – על כך רבו המחלוקות בדברי רבותינו;

יש אומרים שהוא השקה אותו ביין, עד שהוא כמעט ומת משתיית היין – ולא ששחט אותו עם סכין. אז למה בכל זאת נאמר לשון '**שחטיה**'? היות ושתיית היין נעשית בגרון כמ"ש הגמרא {יומא עא, א}: "**ימלא גרונם של תלמידי חכמים יין**" – והיות והוא נתן לו לשתות הרבה יין, הוא איבד את הכרתו עד שכמעט פרחה נשמתו[13]; **יש** אומרים, שהוא באמת שחט אותו והחזיר אותו לחיים[14].

ניקח תשובה שמובאת בדברי ה**של"ה הקדוש**, וכעין זה מובא גם ב**בן יהוידע** – שני מלאכים בסגנון א' נתנבאו;

מספרת הגמרא {מסכת חגיגה יד, ב} – **ת"ר**: **ארבעה** אנשים **נכנסו בפרדס** עלו לרקיע ע"י שם **ואלו הן**: **בן עזאי ובן זומא אחר** אלישע בן אבויה רבו של ר' מאיר **ורבי עקיבא. אמר להם ר"ע**: **כשאתם מגיעין** ברקיע **אצל אבני שיש טהור**, כלומר למקום שהוא מבהיק כמים צלולים **אל תאמרו מים מים** יש כאן, ואיך נלך, שהרי אין שם מים כלל, אלא נראה כדמות מים, והאומר שיש שם מים הרי הוא אומר שקר, והוא נהדף **משום שנאמר {תהילים קא-ז} דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. בן עזאי הציץ** לצד השכינה, כלומר הוסיף להזכיר שמות כדי להביט באספקלריה מאירה (רבינו חננאל) **ומת**[15], **ועליו הכתוב אומר {תהילים קטז-טו} יקר בעיני ה' המותה לחסידיו**, כלומר שקשה מיתתו של בן עזאי לפני הקב"ה, לפי שמת בעודו בחור. **בן זומא הציץ** לצד השכינה **ונפגע** נטרפה דעתו, **ועליו הכתוב אומר {משלי כה-טז} דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו**

---

[13] **ברוך שאמר:** כך אומר ה**מהרש"א** במקום.

[14] **ברוך שאמר**: יש דיון בהלכה, האם לאחר שהוא החזיר אותו לחיים הוא צריך לקדש את אשתו בשנית או לא; מביאים המפרשים ראיה ממעמד הר סיני, כאשר פרחה נשמתם של ישראל וחזרה, לא קידשו אותם בשנית.

[15] **ברוך שאמר**: ומעין זה מצינו אצל נדב ואביהוא, שע"פ א' הפירושים מתו בשעה שנכנסו לקדש – וכתב ה**אור החיים הקדוש** {פרשת אחרי מות} – והוא אומרו **בקרבתם לפני ה'**, ואומרו **וימותו** בתוספות וא"ו, רמז הכתוב הפלאת חיבת הצדיקים, שהגם שהיו מרגישים במיתתם לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידידות חביבות חשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם והבן ובחינה זו אין מכיר איכותה... – פירוש הדבר, למרות שהם ידעו שהם ימותו הם לא נמנעו מלהתקרב – "שווה לנו למות, העיקר להתחבר לקב"ה!";

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

והקאתו, שכשם שהמוצא דבש ראוי שיאכל ממנו רק מעט להשיב את נפשו, כי אם יאכל הרב כדי שביעה הוא עלול להקיא הכל ולאבד גם את המעט שאכל בתחילה, וכמו כן יקרה למי שירצה להשיג יותר מיכולתו והשגתו, כשירצה ללכת לפנים ישוב לאחור (רבינו בחיי פקודי). **אחר** הציץ ו**קיצץ בנטיעות** קלקל ועיוות, שדיבר כלפי מעלה. ורק **רבי עקיבא** הציץ ו**יצא בשלום**.

ישנו מושג שנקרא '**בֵּית הַיַּיִן**'; התורה הקדושה מכונה בפי חז"ל 'יין', וכך מבאר ה**של"ה הקדוש** את דברי הגמרא, שרבא השקה את ר' זירא במושגים כ"כ עמוקים של תורה בענין הפורים, עד שהוא הגיע למצב של '**נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ**' – היות והוא לא יכל להכיל את אותם דברי תורה עמוקים שאמר לו רבא, לכן פרחה נשמתו[16]. בבוקר כשראה רבא שפרחה נשמתו, הוא החיה את ר' זירא בחזרה ולכן לשנה לאחר מכן, הוא חשש ללמוד איתו את הדברים בשנית, שמא שוב תפרח נשמתו.

היות ולמדנו, שבאמצעות לימוד בסעודת פורים אפשר להגיע לדביקות בקב"ה – עד כדי מיתה, הייתי רוצה לרומם אתכם דרך השיעור היום לדרגה כזאת – **כמעט** עד המוות ;☺

כאשר התהפך הגלגל, והמן כבר הכין את העץ לתלות את מרדכי, אומרת המגילה: {ו, א} **בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת סֵפֶר הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ**: {ב} **וַיִּמָּצֵא כָתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ**: {ג} **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מָה נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה לְמָרְדֳּכַי עַל זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר**: {ד} **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת מָרְדֳּכַי עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הֵכִין לוֹ**: {ה} **וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָבוֹא**: {ו} **וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לְמִי יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי**: {ז} **וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ**: {ח} **יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לָבַשׁ בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ**: {ט} **וְנִתוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל יַד אִישׁ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּישׁוּ אֶת הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל הַסּוּס בִּרְחוֹב הָעִיר וְקָרְאוּ לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ**.

האחשורוש שואל את המן מה לעשות באיש וכו', ועל המקום הוא שולף לו תשובה! לכאורה, המן היה צריך לשאול תחילה – "אדוני המלך, בוא תגיד לי רגע מה הוא אוהב – יין, וודקה, טיסה בשמי הארץ, לונה פארק... – מה הוא אוהב???" – אבל הוא לא שואל כלום. ישר הוא יורה תשובה! – משמע, שכבר שנים התשובה הזאת היתה אצלו בקנה!

ומיד נאמר: {שם י} **וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וְעֲשֵׂה כֵן לְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אַל תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ**.

הכל התהפך לו ברגע אחד! הוא הכין כבר עץ בגובה 50 אמה כל הלילה – חיזק אותו עם ביג'יבונד שלא יזוז ברוחות של שושן, כדי שיוכל לתלות עליו את מרדכי ☺ - ופתאום הכל מתהפך לו; הוא הולך לקחת את מרדכי מהישיבה; מרדכי כבר יומיים + בצום, נמצא עם 22 אלף מתלמידיו בישיבה ומלמד אותם הלכות קמיצה, ופתאום נכנס המן הרשע לישיבה ולוקח את מרדכי לסיבוב על הסוס. מה אמר מרדכי בזמן שעלה על הסוס?

<u>אומר המדרש {ויקרא רבה, פרשה כח, אות ו}</u> – **כְּיוָן שֶׁרָכַב** מרדכי **עַל הַסּוּס הִתְחִיל מְקַלֵּס לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאָמַר (תהלים ל, ב ד): אֲרוֹמִמְךָ ה' כִּי דִלִּיתָנִי, ה' אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי ה' הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי.**

<u>כותב ה**תרגום שני**</u> – וגם מרדכי שיבח ואמר: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי והלבשת אותי לבוש של מלכות.

<u>אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה לט, אות יא}</u> – **אַרְבָּעָה הֵם שֶׁיָּצָא לָהֶם מוֹנִיטִין בָּעוֹלָם, אַבְרָהָם, וְאֶעֱשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל, יָצָא לוֹ מוֹנִיטִין, וּמַה מוֹנִיטִין שֶׁלּוֹ, זֶקֶן וּזְקֵנָה מִכָּאן בָּחוּר וּבְתוּלָה מִכָּאן. יְהוֹשֻׁעַ (יהושע ו, כז): וַיְהִי ה' אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל הָאָרֶץ, יָצָא לוֹ מוֹנִיטִין בָּעוֹלָם, מַה הוּא, שׁוֹר מִכָּאן וּרְאֵם מִכָּאן, עַל שֵׁם (דברים לג, יז): בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו. דָּוִד (דברי הימים א יד, יז): וַיֵּצֵא שֵׁם דָּוִיד בְּכָל הָאֲרָצוֹת, יָצָא לוֹ מוֹנִיטִין בָּעוֹלָם, וּמָה הָיָה מוֹנִיטִין שֶׁלּוֹ מַקֵּל וְתַרְמִיל מִכָּאן וּמִגְדָּל מִכָּאן, עַל שֵׁם (שיר השירים ד, ד): כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֶךָ. מָרְדֳּכַי (אסתר ט, ד): כִּי גָדוֹל מָרְדֳּכַי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוֹ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת, יָצָא לוֹ מוֹנִיטִין, וּמַה מוֹנִיטִין שֶׁלּוֹ שַׂק וָאֵפֶר מִכָּאן** [מצד אחד] **וַעֲטָרַת זָהָב מִכָּאן** [מצד שני].

<u>ממשיך המדרש {ויקרא רבה שם}</u> – **תַּלְמִידָיו** של מרדכי **מָה אָמְרוּ (תהלים ל, ה ו): זַמְּרוּ לַה' חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ וגו'. אוֹתוֹ רָשָׁע** [המן] **מַהוּ אוֹמֵר (תהלים ל, ז ח): וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם וגו'**- "ריבונו של עולם, הייתי בטוח שאף אחד לא יגע בי – ועכשיו הכל יתהפך!": **ה' בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז.**

סיפר לי פעם חבר, שהוא הלך יום אחד להתפלל בכותל. היה שם איזה נח-נח אחד שהתפלל. פתאום הוא התחיל

---

[16] **ברוך שאמר**: גם אצלנו יש את התופעה הזאת, אבל לצערנו אנחנו נרדמים תוך כדי המראות האלה ☺

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

לצעוק: "אבא, תעשה לי פנצ'ר!!!"; האנשים מסביב לא הבינו מה קורה איתו, והוא ממשיך לצעוק: "אבא, תעשה לי פנצ'ר!!! אבא, תעשה לי פנצ'ר!!!"

כשסיים להתפלל, הוא עקב אחריו כדי לראות עם איזה אוטו הוא נוסע – אולי הוא צריך עזרה עם הפנצ'ר ☺, הוא רואה שהוא הולך לתחנת אוטובוס קו 1 ואין לו בכלל אוטו; הוא ניגש אליו ואמר לו: "סליחה, ראיתי אותך בכותל ושמעתי שביקשת מהקב"ה שיעשה לך פנצ'ר. אם אין לך אוטו, אז על איזה פנצ'ר ביקשת?!"

אמר לו אותו נח-נח: "כתוב בספר של ר' נחמן, שהעולם עגול כמו גלגל. פעמים שאתה עשיר ואז אתה למעלה, ופעמים שהגלגל מתהפך ואתה הופך להיות עני, ואז אתה למטה. אני כרגע נמצא במצב של הלמעלה – במצב של עשירות. לכן ביקשתי מהקב"ה שיעשה לי פנצ'ר – שלא יסתובב הגלגל!" ☺

כך היה המן בטוח שהוא ישאר למעלה לעולם – "**וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְּשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם**" – ואז התחיל הגלגל להסתובב לו ☺

<u>ממשיך המדרש ואומר</u> – **אֶסְתֵּר מָה אָמְרָה (תהלים ל, ט י): אֵלֶיךָ ה' אֶקְרָא, מַה בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ. יִשְׂרָאֵל מָה אָמְרוּ (תהלים ל, יא יב): שְׁמַע ה' וְחָנֵּנִי, הֲפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: וּבְקָרִיאַת שְׁמַע הָיָה עוֹסֵק** [מרדכי] **וְלֹא הִפְסִיק, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל, יג): לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד.**

<u>נשאלת השאלה</u> – ולמה דוקא בקריאת שמע היה עסוק מרדכי?

מסביר **היפה ענף**, כי אדם שנמצא בקריאת שמע אינו יכול להפסיק; תארו לכם את מרדכי נמצא על הסוס וכל היהודים רואים אותו – "מרדכי!!! מזל טוב!!!" – עושים לו 'לייקים' ☺ ; לכן כדי לא להתייחס לכולם ולנופף להם ביד ולפזר נשיקות וכו', הוא קרא קריאת שמע – בדיוק כמו שאנחנו עושים כשמגיע שְׁנוֵרר לבית הכנסת בשחרית ☺ - וזה שנאמר {תהלים ל, יג} **לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם** – שלא הפסיק אפילו לרגע א' מקריאת שמע.

באה הגמרא ולומדת מהפס' הנ"ל על קריאת המגילה;

<u>אומרת הגמרא {מסכת מגילה ד, א}</u> – **אמר רבי חלבו אמר עולא בירָאָה** (מהעיר בירי): **חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר {תהילים ל-יג} למען יזמרך כבוד ולא ידום ה' אלהי לעולם אודך.**

<u>אומר רש"י</u> – **יזמרך כבוד**. ביום ולא בלילה והאי קרא במזמור ארוממך ה' כי דליתני דרשינן בפסיקתא במרדכי ואסתר והמן ואחשורוש וקריאת מגילה שבח הוא שמפרסמין את הנס והכל מקלסין להקדוש ברוך הוא.

שואל ה**אלשיך הקדוש**[17], מה טמון במזמור ל' בתהילים שדווקא אותו כולם אמרו?

התשובה לשאלה, טמונה בדברי המדרש;

<u>אומר המדרש {אסתר רבה, פרשה ו, אות א}</u> – ביקש דוד המלך ע"ה: **(תהלים קו, ג): זָכְרֵנִי ה' בִּרְצוֹן עַמֶּךָ, בְּשָׁעָה שֶׁתַּעֲשֶׂה תְּשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר** – "תזכור אותי!", **בְּשָׁעָה שֶׁבִּקֵּשׁ הָמָן לְהַשְׁמִיד אֶת יִשְׂרָאֵל וְשָׁקַל עֲשָׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף עַל יְדֵי עוֹשֵׁי מְלֶאכֶת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ, דִּכְתִיב (אסתר ג, ט): וַעֲשָׂרֶת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף וגו', מַה כְּתִיב שָׁם, אִישׁ יְהוּדִי וגו'.**

ולמה ביקש דוד המלך שיזכרו אותו?

התשובה פשוטה מאד. כתוב בספר דברי הימים, שדוד המלך נתן כסף עבור בית המקדש – וכמה?

אומר הכתוב {דה"א כט, ג} **וְעוֹד בִּרְצוֹתִי בְּבֵית אֱלֹהַי יֶשׁ לִי סְגֻלָּה זָהָב וָכֶסֶף נָתַתִּי לְבֵית אֱלֹהַי לְמַעְלָה מִכֹּל הֲכִינוֹתִי לְבֵית הַקֹּדֶשׁ:** {ד} **שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים כִּכְּרֵי זָהָב מִזְּהַב אוֹפִיר וְשִׁבְעַת אֲלָפִים כִּכַּר כֶּסֶף מְזֻקָּק לָטוּחַ קִירוֹת הַבָּתִּים.**

משמע מכאן, שדוד המלך הכין עבור בית המקדש עשרת אלפים ככר כסף!

<u>אומרים חז"ל {מסכת מגילה יג, ב}</u> – **אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו.**

בא דוד המלך ואמר: "ריבונו של עולם! אל תשכח מה שעשיתי עוד לפני המן – שהבאתי עשרת אלפים ככר כסף עבור בנין בית המקדש! לעתיד לבוא, שהוא יציע עשרת אלפים ככר כסף כדי להשמיד את עם ישראל – תזכור את העשרת אלפים ככר כסף שלי ותושיע אותם מגזירתו!" – ולכן ביקש דוד המלך שיזכור אותו הקב"ה, שנאמר "**זָכְרֵנִי ה' בִּרְצוֹן עַמֶּךָ**";

<u>כותב ה**אלשיך הקדוש**</u> – וראוי לשים לב מה ענין מרדכי ואסתר אצל חנוכת הבית לדוד. ויתכן כי מאמרם ז"ל {מגילה יב, ב} כי נקרא מרדכי איש יהודי על שעל ידי דוד שבא מיהודה בא מרדכי לעולם, שהאריך לשמעי עד שהוליד מי שממנו יצאו מרדכי ואסתר לגאול את ישראל. ואפשר שבזכות זה זכה דוד לייסד הבית שבנו יבנהו, ושתקרא חנוכת הבית על שמו. וזה יאמר מזמור שיר חנכת הבית

[17] **ברוך שאמר**: בביאורו על מגילת אסתר פ"ו.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

יתייחס לדוד, על ענין מה שהיה על ידו האמור בפסוקים אלו שהם ענין הגאולה שבאה על ידי מרדכי ואסתר שהכל נתגלגל על ידי דוד.

בשעה שאמר מרדכי לאסתר שהיא מוכרחת להיכנס אל האחשורוש, נאמר במגילה: {ד, י} **וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ וַתְּצַוֵּהוּ אֶל מָרְדֳּכָי**: {יא} **כָּל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוּשַׁט לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת שַׁרְבִיט הַזָּהָב וְחָיָה וַאֲנִי לֹא נִקְרֵאתִי לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם**.

ולמה ביקש המלך להושיט את שרביט הזהב?

כותב ה**רוקח** – זה"ב בגימטריא י"ד = דו"ד.

פירוש הדבר, אמר מרדכי לאסתר: "המלך יושיט לך את שרביט הזהב – שזכותו של דוד המלך תעמוד לך!"

בא בעל הטורים בפרשת תרומה ואומר – **ועשית לו זר זהב**. זהב בגימט' דוד שהוא יזכה לזר של מלכים.

יש לדעת שע"פ רוב הדעות במפרשים, אסתר היתה באותו הזמן בת 80; זה לא כ"כ פשוט לאשה בת 80 לצום שלשה ימים [למרות שהיא ביקשה להפסיק את הצום שעתיים לפני כל עם ישראל] – אנחנו אחרי יום כיפור בקושי מצליחים ללכת הביתה☺ ; אדם לאחר צום של שלשה ימים נראה כמו הלבנה במילואה – לבן כמו סיד – א"כ איך בדיוק היא נכנסה ככה לפני אחשורוש?!

אומרת הגמרא {מסכת מגילה טו, ב} – **אמר רבי יוחנן**: **ג' מלאכי השרת נזדמנו לה באותה שעה** שנכנסה לפני אחשורוש: **אחד שהגביה את צוארה ואחד שמשך חוט של חסד עליה ואחד שמתח את השרביט. וכמה** לאיזה אורך נמתח השרביט על ידי המלאך? **אמר רבי ירמיה**: **שתי אמות היה** אורכו של השרביט, **והעמידו על שתים עשרה** אמה, **ואמרי לה** ויש אומרים שהעמידו: **על שש עשרה** אמה, **ואמרי לה** ויש אומרים שהעמידו: **על עשרים וארבע** אמה. **במתניתא תנא** בברייתא שנינו שהעמידו **על ששים** אמה... **רבה בר עופרן אמר משום ר"א ששמע מרבו ורבו מרבו**: **מאתים**.

אומר ה**רוקח** [על דברי הגמרא] – נ"ל למאן דאמר י"ב, לכך 'שרבט' חסר י', והעמידו על י"ב, כי מתחילה היו ב' וניתוספו עליו י' אמות. למאן דאמר י"ו ניתוספו עליו י"ד אמות, לכך 'הזהב אשר בידו ותקרב' – ר"ת בגימטריא י"ד, בין שרביט ובין אסתר, אי נמי לכך מאסתר עד השרביט ר"ת בגימטריא י"ד.

יוצא א"כ, שהכל סובב סביב דוד המלך!

ישנו פיוט לשבת זכור שאומרים אותו בני עדות אשכנז שנקרא 'זכור', שם בבית האחרון אומרים: "**תַּכְלִית שִׁבְעִים נִתְלָה עַל חֲמִשִּׁים**"; כידוע, גובה העץ היה 50 אמה – נשאלת השאלה, איך הגיעו לגובה הזה, והרי לא היה בזמנם מנופי אביר? ☺

בא ה**ילקוט מעם לועז** ואומר חידוש עצום – ברגע שהגיעו לתלות את המן, העץ פשוט עשה לו 'ברכו' ☺;

כותב ה**ילקוט מעם לועז** – **וכשבאו לשם** [לתלות את המן] **נתכופף העץ מעצמו והגיע לארץ אע"פ שהיה רחב י"ב אמה.**

שימו לב, למי קרה דבר דומה? כשהרג דוד המלך את גולית – במקום שיפול אחורה [כדרך הנהרגים], נפל גולית קדימה – ולמה? כדי שדוד המלך לא יצטרך ללכת. מכאן לומדים שנזהר הקב"ה בכבודם של החרדים, שלא יצטרכו לעשות ג'וגינג ☺

נשאלת השאלה – א"כ מה פירוש הפיוט שאנחנו אומרים "**תַּכְלִית שִׁבְעִים נִתְלָה עַל חֲמִשִּׁים**"?

מבין כל המספרים שמופיעים במגילה, ישנו מספר אחד שמופיע פעם אחת וסביבו סובבת כל המגילה – המספר שבעים! – בואו נראה מה טמון במספר הזה:

מתי כתב המן את האיגרות? בי"ג ניסן, כמ"ש {ג, יב} **וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה הָמָן** וגו'.

ומתי נשלחו האיגרות השניות כדי לבטל את האיגרות הראשונות?! בכ"ג סיון; כמה זמן חלף בין האיגרות?! – שבעים יום!

שואל הספר **משבצות זהב** – הנה כתבו הקדמונים שכל ימי עליית המן וגדולתו עד שנתלה היו שבעים יום, ויש כמה רמזים לכך בדברי חז"ל ובקדמונים. והנה צרת האגרות שנכתבו על היהודים אף היא היתה שבעים יום, מיום י"ג לחודש ניסן שנכתבו בו האגרות, עד ליום כ"ג לחודש סיון, ולכאורה יש להבין למה היו צריכין להמתין זמן רב כ"כ?

לאחר שנפטר יעקב אבינו, נאמר בפסוק {בראשית נ, ג} **וַיִּמְלְאוּ לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנְטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם**;

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה ק, אות ו} – **אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ אוֹתָן שִׁבְעִים יוֹם שֶׁבֵּין אִגֶּרֶת לְאִגֶּרֶת, כְּנֶגֶד שִׁבְעִים יוֹם שֶׁעָשׂוּ מִצְרַיִם חֶסֶד עִם אָבִינוּ יַעֲקֹב.**

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

על מה בדיוק נגזרה גזירת המן?

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יב, א} – **שאלו תלמידיו את רשב"י: מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל** (כלומר, ישראל עצמם) **שבאותו הדור כליה**? **אמר להם** רשב"י לתלמידיו: **אמרו אתם** מדוע . **אמרו לו** תלמידיו: **מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע** (אחשורוש). **[אמר להם]** רשב"י: **אם כן** הוא, שנתחייבו כליה מפני שנהנו מסעודת אחשורוש, שרק היהודים **שבשושן יהרגו**, אבל היהודים **שבכל העולם כולו אל יהרגו**, שהרי הם לא השתתפו באותה סעודה, ומדוע נגזרה כליה על כולם? **אמרו לו** תלמידיו: מאחר שתשובתנו אינה מספקת **אמור אתה** מדוע נתחייבו כליה. **אמר להם** רשב"י: **מפני שהשתחוו לצלם** בימי נבוכדנצר.

כותב ה**יערות דבש** {ח"ב קמ"ה ע"ג} – ופירשו המפרשים ע"פ דברי המדרש שבין אגרות המן לאגרות מרדכי להשיב את ספרי המן היו שבעים יום, וכבר אמרו פירושו, כי לכך שהה מרדכי שבעים ימים, כי ישראל היו חייבים כליה. וכל זמן שלא הושבו ספרי המן היו ישראל בצער, וכל יום היה כאילו מתו על קידוש שמו ית' כי הוטבע במחשבתם המות, ועסקו בתשובה ויום לשנה יחשב, כאילו שנות אדם שהוא שבעים בתשובה ומיתה על קידוש השם, ונתכפר עוונם[18].

א"כ למדנו, שכדי לכפר על כך שהשתחוו לצלם בימי נבוכדנצר, היה מרדכי צריך להמציא להם כפרה על כך, ולכן נתן להם 'להתבשל' במשך שבעים יום על מנת שיתכפר להם אותו עוון.

דבר נוסף, על מה בדיוק חגג אחשורוש מאה ושמונים יום?! על זה שחלפו **שבעים** שנה מחורבן בית ראשון ועדיין לא נבנה הבית השני. אז כל ה'מסיבה' היתה מהשבעים שנה!

אומרת התורה בפרשת נשא: {במדבר ז, יג} **שְׁבָעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ** וגו' – ולמה דוקא שבעים ולא שבעים וחמש?!

אומר המדרש {במדבר רבה, פרשה יד, אות יב} – **כְּנֶגֶד מֵרֹאשׁ סֵפֶר בְּרֵאשִׁית** ['מבראשית ברא אלקים'], **עַד קְלָלַת נָחָשׁ** [שנתקלל הנחש], **שִׁבְעִים פְּסוּקִים. אָמַר רַבִּי פִּינְחָס שְׁנֵי אוֹיְבִים לֹא נֶאֶרְרוּ** [נתקללו] **עַד שֶׁהִשְׁלִים עֲלֵיהֶם שִׁבְעִים פְּסוּקִים, הַנָּחָשׁ וְהָמָן הָרָשָׁע. הַנָּחָשׁ מִבְּרֵאשִׁית עַד (בראשית ג, יד): אָרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה, שִׁבְעִים פְּסוּקִים. הָמָן (אסתר ג, א): מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדַּל הַמֶּלֶךְ וגו', עַד (אסתר ז, י): וַיִּתְלוּ אֶת הָמָן, שִׁבְעִים פְּסוּקִים, לְתַכְלִית שִׁבְעִים נִתְלָה עַל חֲמִשִּׁים.**

רמז נוסף למספר שבעים;

כותב ה**חיד"א** {נחל אשכול, אסתר פ"א} – כתוב בספר מנות הלוי דכל גדולתו של המן לא היתה אלא ע' יום וזה רמז ממוכן מום כ"ן גימט' ע' כי מום עובר אחר ע' יום.

עוד קשר למספר שבעים – מרדכי היהודי היה ראש הסנהדרין – שמונה **שבעים** זקנים; ואיך ידע מרדכי את השפה של בגתן ותרש? היות וידע **שבעים** שפות; אסתר המלכה נכנסה לאחשורוש לאחר **שבעים** שעות של צום; כמה מילדיו של המן אספו כספים?

אומרת הגמרא {מסכת מגילה טו, ב} – **ויספר להם המן את כבוד עשרו ורוב בניו. וכמה רוב בניו**? **אמר רב: שלשים** בנים היו לו; **עשרה** מהם **מתו ועשרה** מהם **נתלו** על העץ **ועשרה** מהם נעשו עניים ה**מחזרין על הפתחים. ורבנן אמרי: אותן שמחזרין על הפתחים שבעים הויא** (היו) ולא עשרה בלבד, **דכתיב {שמואל א ב-ה} שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ– אל תקרי שְׂבֵעִים אלא שִׁבְעִים. ורמי בר אבא אמר: כולן** כל בניו של המן יחד: **מאתים ושמונה הוו** (היו), **שנאמר 'ורֹב בניו'** והמלה "ורב" בגיט' היא מאתים ושמונה; שואלת הגמרא: **'ורוב'** (כפי שנקראת) **בגימטריא מאתן וארביסר הוו** מאתים וארבעה עשר הם? **אמר רב נחמן בר יצחק**: "**ורב**" חסר ו"ו **כתיב** כתוב שם, ולכן אין כאן בגימטריא אלא מאתים ושמונה.

בא הספר **אגרת הפורים** ושואל, מה טמון במספר 'שבעים' – ואומר: שבעים = יין = סוד; אם תגלה את סוד היין של מגילת אסתר, תוכל להבין מה טמון במספר שבעים! 😐

תחזיקו חזק, כעת אנחנו מתחילים להמריא לכיוון '**קם רבה שחטיה לרבי זירא**' – אם אתם מרגישים שהדופק שלכם מתחיל לרדת – נא להפסיק לקרוא ולעבור לסיפורי צדיקים ☺

אומר ה**חיד"א** {ספר דברים אחדים}, בזכות דוד המלך ע"ה התחילו עולים על המן – ולמה?

כותבת המגילה: {אסתר ב, ה} **אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי**

נשאלת השאלה – מצד א' כתוב "**אִישׁ יְהוּדִי**" – משמע שהוא מיהודה, ומצד שני כתוב "**אִישׁ יְמִינִי**" – משמע שהוא מבנימין – אם ככה תחליט, מיהודה או מבנימין?

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יב, ב} – **אמר רב נחמן: מרדכי מוכתר בנימוסו היה** מוכתר היה בשמות נאים, שייחסו הכתוב בין מצד אביו ובין מצד אמו. מבארת הגמרא את תירוצו של רב נחמן: **אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יהושע בן לוי: אביו**

---

[18] **ברוך שאמר**: וכן כת רבינו יונה בשערי תשובה {שער ד, אות כ} וז"ל: מעת שנפלה עליו אימת מות יש לו כפרה.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

משבט **בנימין** ולכן נקרא 'ימיני', **ואמו** היתה **מיהודה** משבט יהודה, ולכן נקרא 'יהודי'.

א"כ למה הקדימו קודם את אמו?

אומר ה**ילקוט שמעוני** {תהלים, רמז תתס"ד} – **זכרני ה' ברצון עמך. אמר דוד: רבש"ע כשתעשה ישועות על ידי מרדכי זכרני, אמר ליה הקב"ה: חייך לך אנא מדבר קדמי**, שנאמר "**איש יהודי" שהיה משבט יהודה ואחר כך "ושמו מרדכי**".

בא ה**ילקוט ראובני**, וכך שואל גם **ר' חיים פלאג'י** בספרו **מועד לכל חי** – מתי הרגו היהודים את העמלקים?

אומרת המגילה: {ט, א} **וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת בְּיוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם.**

פירוש הדבר, שזה היה ביום י"ג באדר!

א"כ למה לא חוגגים את יום הפורים ביום י"ג באדר?

אומר ה**ילקוט ראובני** [וכך אומר גם **ר' חיים פלאג'י**], היות וכל הניצחון של מרדכי על המן היה בזכותו של דוד המלך, קבעו את יום הפורים ביום י"ד באדר ולא בי"ג היות וי"ד זה גימטריא דו"ד; אה ולמה קבעו למוקפים חומה לחוג ביום ט"ו?! – זה כנגד שלמה המלך – ולמה?

כותב **ר' חיים פלאג'י** – שלא היה מלחמה בימיו[19].

באים חז"ל ואומרים, שלא רק דוד המלך הוא במספר י"ד, אלא כל היקום הוא במספר הזה – איך?

אומרים חז"ל {שמות רבה, פרשה טו, אות כו} – **הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם, הֶדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים עב, ז): יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם עַד בְּלִי יָרֵחַ, עַד שֶׁלֹּא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בְּרֶמֶז הוֹדִיעַ לָהֶם שֶׁאֵין הַמַּלְכוּת בָּאָה לָהֶם עַד שְׁלֹשִׁים דּוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר: הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים, הַחֹדֶשׁ שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמַלְכוּת שֶׁלָּכֶם שְׁלֹשִׁים דּוֹר. הַלְבָנָה בְּרֹאשׁוֹן שֶׁל נִיסָן מַתְחֶלֶת לְהָאִיר, וְכָל שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת מְאִירָה עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר יָמִים, וְדִסְקוֹס שֶׁלָּהּ מִתְמַלֵּא, וּמֵחֲמִשָּׁה עָשָׂר עַד שְׁלֹשִׁים אוֹר שֶׁלָּהּ חָסֵר, בִּשְׁלֹשִׁים אֵינָהּ נִרְאֵית. כָּךְ יִשְׂרָאֵל חֲמִשָּׁה עָשָׂר דּוֹר מִן אַבְרָהָם וְעַד שְׁלֹמֹה. אַבְרָהָם הִתְחִיל לְהָאִיר, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מא, ב): מִי הֵעִיר מִמִּזְרָח צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, בָּא יִצְחָק אַף הוּא הֵאִיר, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צז, יא): אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק. בָּא יַעֲקֹב וְהוֹסִיף אוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה י, יז): וְהָיָה אוֹר יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ, וְאַחַר כָּךְ יְהוּדָה** [רביעי], **פֶּרֶץ** [חמישי], **חֶצְרוֹן** [שישי], **רָם** [שביעי], **עַמִּינָדָב** [שמיני], **נַחְשׁוֹן** [תשיעי], **שַׂלְמוֹן** [עשירי], **בֹּעַז** [י"א] **עוֹבֵד** [י"ב], **יִשַׁי** [י"ג], **דָּוִד** [י"ד]. **כֵּיוָן שֶׁבָּא שְׁלֹמֹה נִתְמַלֵּא דִּסְקוֹס שֶׁל לְבָנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים א כט, כג): וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא ה' לְמֶלֶךְ**...

א"כ לכאורה היו צריכים לקבוע את יום הפורים בי"ג אדר, אבל קבעו את זה לבסוף בי"ד כדי לומר לנו, שכל ההצלה שלנו בימי המן היתה בזכות דוד המלך!

אומרת התורה בפרשת בשלח [נקרא אותם גם ביום הפורים]: {שמות יז, טז} **כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַה' בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר**.

אומר רש"י – **כי יד על כס יה.** ידו של הקדוש ברוך הוא הרמה לשבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית, ומהו כס, ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחציו, נשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כלו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם ...

אמר לי יהודי דבר נפלא. לכן שאל אחשורוש: {ז, ה} **מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הוּא** – כיון שהמן נקרא 'הוא' היות והוא שייך לעמלק, ולעמלק חסר **הו"א** – וזה מה שאנחנו אומרים: {תהלים קל"ב יג} **כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ** – כלומר, שישוב ה' לציון יחזור האל"ף לכיסא, וְ – **ו"ה** לשם השם!

א"כ אומר ה**חיד"א** דבר נפלא – "**כִּי יָד**" – אתה יודע איך הצליח מרדכי להתגבר על המן?! בזכותו של דוד המלך שנקרא **י"ד** [14]; ועל מי הוא גברך?! – על "**כֵּס יָהּ**" = 95 = המ"ן!

אם אלה הדברים, שימו לב – מתחילים להשתכר ☺;

יש משחק של ילדים שנקרא 'קוביה', שבנוי מששה מספרים, ככה שהסכום של שני הצדדים לעולם יצא שבע. כלומר, אם למעלה יצא לך אחד – למטה יצא לך שש; אם יצא לך חמש למעלה – למטה יצא לך שתים וכו'.

כותב ה**חיד"א** {דברים אחדים, ח"ב דרוש לשבת זכור} – ועוד אפשר דרך רמז, לרמוז באומרו כי "יד על כס יה" במ"ש בספר מדרש תלפיות בערך אחשורוש ובערך המן משם המפרשים, דבגורל שהפיל יצא לו מספר י"ד למעלה, שהוא רומז לדוד, אך הוא טעה שסבר שרמז אליו, כי המן במספר קטן גימטריא י"ד. וטעה, שרמז דוד וחקר בזה, דמאי שיאטיה דדוד הכא, ותירץ דאמרו במדרש 'הפיל פור', שנפל בידו מזל דגים שהוא באדר, אמר: תפושין הם בידי כדגים, א"ל הקב"ה להמן, רשע, הם אינך בידך – אתה בידיהם! מה

[19] **ברוך שאמר**: ולכן כמוהו כמוקף חומה, היות ואף א' לא נגע בו!

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

הדג הזה פעם הוא בולע פעם הוא נבלע כך אתה נבלע בידיהם, וז"ש "הפיל פור הוא הגורל". דהו"ל למימר הפיל גורל, אלא שהוא אמר לאבדם, והקב"ה היה אומר פרו ורבו ומלאו את הארץ, ע"ד שאז"ל, שמצריים אומרים 'פן ירבה', והקב"ה אומר 'כן ירבה' – וזהו פו"ר, ר"ת פרו ורבו, ולפי שדוד המלך ע"ה הכין הרבה לבית המקדש, שע"י ישראל פרים ורבים, ועל זה נקרא אפריון, כמשז"ל והוא הפך המן שרצה לכלותם, ולכן יצא מספר דוד בגורלו, שהלכה כמותו שיהיו פרים ורבים.

למדנו מכאן, שדוד המלך הוא היסוד של פורים!

מהדברים האלה נוכל להיכנס לדברי הגמרא במסכת מגילה;

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יב, ב} – **אמר רב נחמן: מרדכי מוכתר בנימוסו היה** מוכתר היה בשמות נאים, שייחסו הכתוב בין מצד אביו ובין מצד אמו. מבארת הגמרא את תירוצו של רב נחמן: **אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יהושע בן לוי: אביו** משבט **בנימין** ולכן נקרא 'ימיני', **ואמו** היתה **מיהודה** משבט יהודה, ולכן נקרא 'יהודי'. **ורבנן אמרי: משפחות** יהודה ובנימין היו **מתגרות זו בזו**, מתווכחות ביניהן בזכות מי נולד מרדכי. **משפחת יהודה אומרת: אנא גרים דמתיליד מרדכי** אני גרמתי שנולד מרדכי בכך **דלא קטליה דוד לשמעי בן גרא** שדוד המלך (שהיה משבט יהודה) לא הרג את שמעי בן גרא שהיה מאבות אבותיו של מרדכי, אעפ"י שהיה חייב מיתה. **ומשפחת בנימין אמרה: מינַאי קאתֵי**ה הלא ממני הוא בא. ולפיכך ייחסו הכתוב לשתיהן.

אומרים חז"ל {מדרש פנים אחרים על מגילת אסתר} – **אמר דוד ברוח הקודש: איש אחד יעמוד ממנו, ועתיד הקב"ה לעשות תשועה גדולה על ידו ובזכותו, ונקרא איש יהודי, אמר הקב"ה לדוד: אתה הצלת לשמעי שלא ימות בשביל שיוולד הצדיק, על שבטך אני כותבו, שנאמר איש יהודי וגו'.**

כותב ה**תרגום שני** –בגלל שקילל שמעי לדוד מלך ישראל ואמר שמעי לדוד: צא לך איש רשע ואיש שחייב מוות, ענה אבישי ואמר לדוד: אלך ארים את ראשו של שמעי ממנו, הסתכל דוד המלך בנביאותו וראה שמרדכי עומד ממנו וכאשר ראה המלך דוד ציוה לשלמה בנו ואמר לו בשעה שיחדל שמעי מבנים הרוג אותו שיזכה ויבוא לעולם הבא, ובגלל שהעמיד בן צדיק שעל ידו נעשו ניסים וגבורות לישראל בארץ גלותם והוא מרדכי מור דרור בן יאיר בן שמעי בן קיש משבט בנימין...

אומר המדרש {מדרש שמואל ל"ב; מדרש פנים אחרים פ"ו} – **בוא וראה כמה זכותה של אשת שמעי! אמר רבי שמואל בר נחמן, אמר רבי יונתן: מפני מה זכו מרדכי ואסתר ליעשות נס זה על ידם? מפני אשתו של שמעי אֵם אביהם, שהצילה שני צדיקים מן ההריגה, ואלו הם: אחימעץ ויונתן. בשעה שרדפו עבדי אבשלום אחריהם, רצו ומצאו דלת בית שמעי פתוחה והכניסו לביתו של שמעי. מה עשתה אותה הצדקת [אשת שמעי], הכניסה אותם בתוך הבאר, מיד באתה ופרסה מסך** [וילון] **על פי הבאר "ותשטח עליו הרִפות" [ש"ב יז, יט], מהו פירוש 'הרִפות'? שהלכה ופֵרעה את עצמה [כאדם הנפנה לצרכיו] וישבה על פי הבאר, כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה. כיון שנכנסו עבדי אבשלום וראו שני צדיקים חבויין בתוך הבור, ואשה חשובה כזו מפורעת עליה? מנא לך [מנין שכך היה המעשה]? דהכי כתיב: "ותקח האשה ותפרש את המסך על פני הבאר ותשטח עליו הרִפות"** [שם], **מהו "ותשטח עליו הרִפות"? שהרפתה ונִוְלָה את עצמה, כדי שתציל את שני הצדיקים מן המיתה. אמר לה הקב"ה** [לאשת שמעי]: **הואיל וביזית את עצמך על שני הצדיקים הללו, אני אוציא ממך שני צדיקים שיעמדו בפרצותיהן של ישראל, ובשבילן אני מציל את ישראל מן ההריגה.**

אומר ה**חיד"א** {חומת אנך, תהלים קכ"ב} – **שיר המעלות לדוד לולי ה' שהיה לנו וכו'**. רז"ל פ"ק דמגילה [יא.] דרשו המזמור הזה על נס הצלת ישראל ומרדכי מהמן וז"ש "בקום עלינו אדם" ולא מלך שהוא המן. ואמרו במדרש שדוד המלך ע"ה התפלל לה' שיזכירהו בנס זה ... וזכות **אד"ם** דקדושה ר"ת **א**סתר **ד**וד **מ**רדכי – ביטל אדם בליעל [הוא המן].

בא הספר **דרשות בית ישי** ואומר חידוש עצום;

כותב ה**טור** {ס' תי"ז הלכות ר"ח} – **ושמעתי מאחי הרב יהודה טעם לדבר, לפי שהמועדים נתקנו כנגד האבות: פסח כנגד אברהם** [חסד], **דכתיב {בראשית יח, ו} לושי ועשי עוגות, ופסח היה. שבועות כנגד יצחק** [גבורה] **שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק. סוכות כנגד יעקב** [תפארת], **דכתיב** {בראשית לג, יז} **ולמקנהו עשה סוכות וי"ב ראשי חדשי השנה שגם הם נקראים מועדים, כנגד י"ב שבטים.**

אומרת הגמרא {מסכת מו"ק טז, ב} – **אמר רב: אמר לו הקב"ה** לדוד: **הואיל והשפלת עצמך תהא כמוני שאני גוזר גזרה ואתה מבטלה, ראש השלישים תהא ראש לשלשת אבות.**

אומר רש"י – **ראש לג' אבות.** שהוא הולך לפניהם לעוה"ב.

אומר ה**דרשות בית ישי** {דרוש לפורים} – וכידוע שדוד הוא רגל רביעי שבמרכבה. [והם רמוזים בשם שד"י, כי השי"ן רומז לתלת אבהן (שלשת האבות), כמו שמפורש בזוהר ובכוונות. ואילו אותיות ד"י בגימטריא 'דוד'].

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

אם אמרנו שג' הרגלים הם כנגד ג' האבות, אז איזה חג הוא כנגד דוד המלך?

<u>אומר ה**דרשות בית ישי**</u> – והנה יום פורים הוא כנגד דוד, והוא משלים לג' הרגלים.

ועיין ברמב"ם {פ"ו מהלכות יו"ט הי"ח}, שביו"ט חייבין לאכול בשר ולשתות יין. שאין שמחה אלא בבשר, ואין שמחה אלא ביין. ובהלכות מגילה {פ"ב הט"ו} כתב, שבפורים חייבין לאכול בשר ולשתות יין. ומוהר"ן מברסלב ז"ל אמר, "**ממצרים ולא יראו פני ר**יקם" {שמות כג, טו} – ר"ת 'פורים'. וכוונתו ז"ל, שכשם שברגלים חייבין להביא מתנות כך בפורים. אלא שברגלים מביאין המתנות כביכול לגבוה, ואילו בפורים חייבין במשלוח מתנות לאביונים. והטעם, כי ג' הרגלים הם כנגד ג' הספירות העליונות חג"ת, ואילו פורים שהוא כנגד דוד, דהיינו ספירת המלכות שנקראת דלה ועניה – דלית לה מגרמה כלום, ולפיכך דוד אשווי גרמיה עני, ואמר "תפלה לעני" לפיכך צריך ליתן בו מתנות לאביונים...

ולמה נקרא דוד המלך 'עני'? אומרים חז"ל היות ודוד המלך היה צריך להיות ח"ו נֶפֶל ולחיות רק ג' שעות;

<u>אומר המדרש {ילקוט שמעוני, בראשית פרק ה, רמז מ – מא}</u> – **זה ספר תולדות אדם. אמר ר' יהודה בר סימון: עד שאדם הראשון מוטל לפני מי שאמר והיה העולם, הראה לו דור דור וחכמיו, דור דור וסופריו, דור דור ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו, הדא הוא דכתיב {תהילים קל"ט טז} גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו... העביר לפניו כל הדורות, הראהו דוד חיים חקוקין לו ג' שעות** ראה אדם הראשון, שלדוד המלך נקצבו רק שלש שעות לחיות, **אמר לפניו** אדם הראשון: **רבונו של עולם, לא תהא תקנה לזה**? **אמר** לו הקב"ה: **כך עלתה במחשבה לפני. א"ל** אדם הראשון: **כמה שני חיי** כמה אני אחיה? **א"ל**: **אלף שנים. א"ל: יש מתנה ברקיע** אפשר לתת כאן מתנות ? **א"ל**: **הן** [כן]. **א"ל**: **ע' שנים משנותי יהיו למזל זה** אני נותן לדוד שבעים שנה מחיי. **מה עשה אדם**? **הביא את השטר וכתב עליו שטר מתנה וחתם עליו הקב"ה ומטטרון** [שר הפנים] **ואדם** ...

מובא בסידור ה**של"ה הקדוש**[20] כשבא אדם הראשון לתתק"ל [930] שנים והגיע עתו למות רצה לחזור ממתנתו. והראה לו הקב"ה שעתיד אחד מבניו לקיים כל נדריו והוא יעקב אבינו ע"ה כאמור (בפרשת ויצא) "אם יהיה אלקים עמדי וגו' גם הוא קיים נדרו לזה אמר {תהילים קמ"ו, ג} **אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם** מרומז על אדם הראשון – **שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּעָה** – כאשר הרגיש שֶׁ – {שם ד} **תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֹׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עָשְׁתֹּנֹתָיו** – שרצה לחזור בו: {ה} **אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ** – לולא ה' ית' שהראה לו נדרו של יעקב אבינו לא הוה מקיים.

בכל זאת, היות והוא בקש את שנותיו בחזרה, אמר לו הקב"ה: "אם כבר ביקשת את השנים בחזרה, אקח את השבעים שנה ממקום אחר" – וממי הוא לקח? כאן יש מחלוקת;

הזוהר הקדוש בפרשת וישלח כותב, שהוא לקח את השנים מהאבות הקדושים;

<u>כותב הזוהר הקדוש {ח"א קס"ח ע"א – ע"ב}</u> – **תּוּ אֲבָהָן שָׁבְקוּ לֵיהּ מֵחַיֵּיהוֹן כָּל חַד וְחַד** עוֹד הָאָבוֹת הִשְׁאִירוּ לוֹ מֵחַיֵּיהֶם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. **אַבְרָהָם שָׁבַק לֵיהּ** אַבְרָהָם הִשְׁאִיר לוֹ**, וְכֵן יַעֲקֹב וְיוֹסֵף. יִצְחָק לָא שָׁבַק לֵיהּ כְּלוּם, בְּגִין דְּדָוִד מַלְכָּא מִסְטְרֵיהּ קָא אָתֵא** יִצְחָק לא הִשְׁאִיר לוֹ כְּלוּם, מִשּׁוּם שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ בָּא מִצִּדּוֹ.

וַדַּאי אַבְרָהָם שָׁבַק לֵיהּ חֲמֵשׁ שְׁנִין וַדַּאי אַבְרָהָם הִשְׁאִיר לוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים**, דְּהָוָה לֵיהּ לְאִתְקַיְּימָא מֵאָה וּתְמָנִין שְׁנִין** שֶׁהָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁמוֹנִים שָׁנִים**, וְאִתְקַיֵּים מֵאָה וְשִׁבְעִין וְחֲמֵשׁ שְׁנִין, חֲסֵרִין חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָוָה לֵיהּ לְאִתְקַיְּימָא בְּעַלְמָא כְּיוֹמֵי דְּאַבְרָהָם** יַעֲקֹב הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם בָּעוֹלָם כִּימֵי אַבְרָהָם**, וְלָא אִתְקַיֵּים (דף קסח ע"ב) אֶלָּא מֵאָה וְאַרְבָּעִין וְשִׁבַע שְׁנִין** וְלֹא הִתְקַיֵּם אֶלָּא מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים**, חֲסֵרִים תְּמַנְיָא וְעֶשְׂרִין** חֲסֵרִים עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה. **אִשְׁתַּכַּח דְּאַבְרָהָם וְיַעֲקֹב שְׁבָקוּ לֵיהּ מֵחַיֵּיהוֹן תְּלָתִין וּתְלַת שְׁנִין** נִמְצָא שֶׁאַבְרָהָם וְיַעֲקֹב הִשְׁאִירוּ לוֹ מֵחַיֵּיהֶם שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. **יוֹסֵף דְּאִתְקַיֵּים מְאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִין, הָוָה לֵיהּ לְאִתְקַיְּימָא מֵאָה וְאַרְבָּעִין וְשִׁבַע שְׁנִין כְּיוֹמֵי דְּיַעֲקֹב** יוֹסֵף שֶׁהִתְקַיֵּם מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים, הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים כִּימֵי יַעֲקֹב**, וְחָסֵר מִנֵּהוֹן תְּלָתִין וְשִׁבַע שְׁנִין** וְחָסֵר מֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנִים. **הָא שִׁבְעִין שְׁנִין דְּשָׁבְקוּ לֵיהּ לְדָוִד מַלְכָּא לְאִתְקַיְּימָא בְּהוֹן, וּבְהוּ אִתְקַיֵּים דָּוִד בְּכָל אִינּוּן שְׁנִין דְּשָׁבְקוּ לֵיהּ אֲבָהָן** הֲרֵי שִׁבְעִים שָׁנִים שֶׁהִשְׁאִירוּ לְדָוִד הַמֶּלֶךְ לְהִתְקַיֵּם בָּהֶם, וּבָהֶם הִתְקַיֵּם דָּוִד בְּכָל אוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהִשְׁאִירוּ לוֹ הָאָבוֹת.

מפרשים אחרים אומרים לא כך, אלא יעקב נתן לו ל"ג שנים ויוסף נתן לו ל"ז שנים – ביחד שבעים שנה.

ממשיך ה**דרשות בית ישי** ואומר – והנה אע"פ שגם בג' רגלים וגם בפורים כתב הרמב"ם שחייבין לאכול בשר ולשתות יין, הנה ברגלים העיקר הבשר – שלמי שמחה (ורמז לדבר, 'שלש רגלים בשנה' ר"ת בש"ר). ואילו בפורים העיקר היין, וכמ"ש בגמרא {מגילה ז, ב}: מיחייב אינש לבסומי בפוריא.

---

[20] שער השמים, דף ס"ה ע"א ד"ה 'אל תבטחו'

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

כמה שנים חיו האבות הקדושים?

אברהם חי 175 שנה, יצחק חי 180 שנה, ויעקב חי 147 שנה – בסכ"ה 502 = בש"ר. ועוד, אברהם נקרא בשם 'פר'[21]. יצחק נקרא בשם 'איל', ויעקב אבינו נקרא בשם 'כבש'. משמע, שהאבות הקדושים נמשלו לבעלי חיים שעולים על גבי המזבח. ולכן מביאים שלמי שמחה במועדים – על שם האבות הקדושים שחיו כמנין בש"ר!

נא לבדוק דופק – אנחנו מתקדמים ☺

כשברא הקב"ה את האישה, נאמר בפס' {בראשית ב, כא} **וַיַּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה**.

אומר ה<u>**אגרא דכלא**</u> – **ויסגר בשר תחתנה**. כמנין בש"ר היו שנותיהם של האבות, רמז שהם תיקנו חטא שנעשה על ידי האשה.

משמע, לאחר שחטאה האישה, הבשר מהווה תיקון לחטאה!

אם סיימנו עם הבשר, נשאר לנו כעת רק היין – האבות הקדושים חיו יחד 502 שנה, וכמה שנים חי דוד המלך??? – **70** שנה כמנין **יי"ן**!!!

זאת אומרת, אם אנחנו אוכלים בשר כנגד ג' האבות, ממילא צריך לשתות גם יין כנגד דוד המלך! – ומה הראיה לכך שדוד המלך הוא כנגד יין?

אומרת התורה: {בראשית מט, יב} **חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב**;

כותב <u>**תוספות השלם**</u> – **חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן**. זה דוד שהיה חכליל ויפה בעיניו וכתיב "אדמוני עם יפה עיניים" וחי שבעים שנה כמנין יין: **וּלְבֶן שִׁנַּיִם**. ולבן היה לו בן שהוא שלמה שחי נ"ב שנה: **שִׁנַּיִם**. אל תקרי שִׁנַּיִם אלא שְׁנַיִם, ששניהם מלכו פ' שנה כמנין '**מֵחָלָב**' דוד מ'[22] ושלמה מ'[23].

היות ודוד המלך נמשל ליין, נוכל להבין את דברי הגמרא במסכת פסחים;

<u>אומרת הגמרא {מסכת פסחים קיט, ב}</u> – **עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו** (ויגמל) **לזרעו של יצחק** כלומר, בימות המשיח. באותה סעודה העתידה לבוא **לאחר שאוכלין ושותין, נותנין לו** המסובים **לאברהם אבינו כוס של ברכה לברך** ברכת המזון. **ואומר להן** אברהם: **איני מברך שיצא ממני ישמעאל, אומר לו ליצחק**: **טול וברך**. **אומר להן** יצחק: **איני מברך שיצא ממני עשו, אומר לו ליעקב**: **טול וברך**. **אומר להם** יעקב: **איני מברך שנשאתי שתי אחיות בחייהן שעתידה תורה לאוסרן עלי, אומר לו למשה**: **טול וברך**. **אומר להם** משה: **איני מברך שלא זכיתי ליכנס לארץ ישראל לא בחיי ולא במותי, אומר לו ליהושע**: **טול וברך**. **אומר להן** יהושע: **איני מברך שלא זכיתי לבן, דכתיב** בסוף רשימת היחוס של שבט אפרים לדורותיו (**יהושע בן נון**) **{דברי הימים א ז-כז}** "**נון בנו, יהושע בנו**", הרי שיהושע נמנה אחרון, והכתוב אינו מזכיר שהיו לו בנים. **אומר לו**: **לדוד טול וברך**. **אומר להן** דוד: **אני אברך ולי נאה לברך**, **שנאמר {תהילים קטז-יג} כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא.**

<u>נשאלת השאלה</u> – כמה יין נכנס באותה הכוס של ברכה?

<u>אומרת הגמרא {מסכת יומא עו, א}</u> – נאמר בפס' [תהלים כג] "כוסי רויה"; **אמר אביי**: **שמע מינה** משמע מכאן, מפסוק זה, ש**כסא דדוד לעלמא דאתי** כוס היין של דוד המלך בעולם הבא, שיברך עליה ברכת המזון בסעודה שעתיד הקב"ה לעשות לצדיקים לעתיד לבוא **מאתן ועשרין וחד לוגא מחזיק** תהיה גדולה כ"כ שתחזיק מאתיים עשרים ואחד לוג, **שנאמר** "**כוסי רויה**", והמלה "**רויה**" **בגימטריא הכי הוי** כך היא עולה, כלומר, שמנין אותיותיה בגימטריא הוא מאתים עשרים ואחד.

221 לוגים של יין זה הכוס של ברכה שיברך עליו דוד המלך! – תנסו אתם לשתות שתי לוג של יין, נראה אם לא תשחטו את עצמכם ☺

כעת נוכל להבין את דברי הגמרא שפתחנו איתה את השיעור – "**אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי**" – ולמה??? – כי כל הפורים הוא כנגד דוד המלך, ש'דוד' בגימט' 'יין', והכוס של ברכה שהוא עתיד לברך עליה מכילה 221 לוגים של יין; אמר רבא: "פורים זה דוד – דוד זה יין – יין זה כוס של ברכה של 221 לוגים, לכן תשתה הרבה יין והכל יהיה בסדר גמור!" ☺

שימו לב, הגענו כעת ל – "**קם רבה שחטיה לרבי זירא**" – נא להניח את הסכינים בצד ☺:

מצוה הקב"ה את אברהם אבינו: {בראשית יב, א} **לֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ**...{שם ד} **וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט** וגו'.

---

[21] **ברוך שאמר**: כך מביא רש"י בפרשת פינחס.
[22] **ברוך שאמר**: שמלך מגיל 30 עד גיל 70.
[23] **ברוך שאמר**: שמלך מגיל 12 עד גיל 52.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

נשאלת השאלה – מה פתאום גם לוט נדחף איתו – מי בכלל קרא לו לבוא[24]?!

אומרים רבותינו – אתה יודע למה "**וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט**" – כי "**וְאַבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה**", אמר לוט: "אברהם בן 75, והרי הקב"ה הבטיח לו ארץ גדולה והרבה כסף – תמיד טוב להיות ליד אדם זקן לפני שהוא סוגר את העיניים; גם זקן, גם בלי ילדים – נחתים אותו על הטפסים הנכונים וניקח את כל הסחורה!" ☺

א"כ מובן למה הלך לוט עם אברהם. אבל לא מובן למה אברהם הסכים לקחת את לוט איתו – מי ביקש ממך לקחת אותו איתך?! ביקשת רשות מהקב"ה לקחת אותו איתך?!

כאשר אברהם אבינו מגיע לארץ ישראל ואין מה לאכול, הוא יורד למצרים. שם לוקחים לו את שרה – הקב"ה מעניש את פרעה, ולאחר מכן הוא משלם לאברהם אבינו בטבין ותקילין – גמלים וחמורים, צאן ובקר, עבדים ושפחות – בן פורת יוסף!

אומרת התורה: {יג, ה} **וְגַם לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֹהָלִים**.

נשאלת השאלה – מה פירוש אהלים?! באברהם לא נאמר שהיה לו 'אהלים', אז איפה הוא ישן – על הדשא?! ☺

ועוד יש לשאול, באותו הזמן לוט עדיין היה רווק – בשביל מה הוא היה צריך אהלים, לא מספיק לו אהל אחד?!

באים חז"ל ואומרים לנו, שאין הכוונה לאהל שמקימים בשמורות הטבע עם ברזנטים וכד', אלא אהל – הכוונה לאישה!

ראיה לדבר, אומרת הגמרא {מסכת חולין קמ"א, א} – מצורע, ישב מחוץ לאהלו שבעת ימים **דכתיב {ויקרא יד-ח} וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים. אהלו זו אשתו**.

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה מא, אות ד} – **הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֹהָלִים (בראשית יג, ה), רַבִּי טוֹבְיָה בַּר יִצְחָק אָמַר שְׁנֵי אֹהָלִים, רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה וְנַעֲמָה הָעַמּוֹנִית**.

עוד, אומר המדרש {ב"ר פרשה נ, אות י'} – **אָמַר רַבִּי יִצְחָק (תהלים פט, כא): מָצָאתִי דָוִד עַבְדִּי, הֵיכָן מָצָאתִי אוֹתוֹ בְּסִדּוֹם**.

אומרת הגמרא {מסכת יבמות עז, א} – **דרש רבא: מאי דכתיב {תהילים קטז-טז} פתחת למוסרי? אמר דוד לפני הקב"ה: רבונו של עולם שני מוסרות שהיו עלי פתחתם – רות המואביה ונעמה העמונית**.

פירוש הדבר, שדוד המלך יצא מלוט. ולכן הלך אברהם אבינו ונלחם מול חמשת המלכים כדי להציל את לוט – שממנו עתיד לצאת דוד המלך.

שימו לב לפס' הבא: {בראשית יט, טז} **וַיִּתְמַהְמָּהּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו** וגו'.

לכאורה לא ברור. בשביל מה היו המלאכים צריכים לאחוז בידם – שֶׁיָרוצו בעצמם הם לא ילדים?!

ע"פ מה שאמרנו, התשובה פשוטה. המלאכים אחזו בידם כיון שדוד המלך נמצא אצלם – ודוד המלך זה י"ד!

לוט בורח עם שתי בנותיו[25], ומגיעים לצוער ושם הם מוצאים מערה ונכנסים אליה – ומה הם מוצאים שם?! בקבוק יין! – ואיך הגיע בקבוק יין לשם?

אומרים חז"ל {בראשית רבה, פרשה נא, אות ח} – **אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימוֹן נַעֲשָׂה לָהֶם מֵעֵין דּוּגְמָא שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, הֵיךְ מָה דְּאַתְּ אָמַר (יואל ד, יח): וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִטְּפוּ הֶהָרִים עָסִיס.**

אומר הע"ץ יוסף – **דוגמא של עוה"ב**. לימות המשיח. לרמוז שעתיד משיח לצאת מהן (נזה"ק).

אמרו בנות לוט: {יט, לב} **לְכָה נַשְׁקֶה אֶת אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע**: {לג} **וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ.**

לכאורה, היה צריך לומר בלילה ההוא – מה פירוש 'בלילה הוא'?

כותב רבינו בחיי – **ותשקין את אביהן יין בלילה הוא**. היה ראוי שיאמר בלילה ההוא, אבל מלת 'הוא' שמו של הקב"ה[26], וזהו שדרשו רז"ל: הקב"ה סייע באותו מעשה ונזדמן להן יין במערה.

שימו לב להמשך הפס': "**וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ**";

---

[24] **ברוך שאמר**: בדיוק כמו פועל עירייה שנתפס על האוטו זבל מאחורה – תן ברקס שיעוף אחורה ☺

[25] **ברוך שאמר**: ואיפה אשתו? הביטה אחורה ונעשתה נציב מלח.

[26] **ברוך שאמר**: שנאמר {תהלים ק, ג} **הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ**.

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net

בא רבא ואומר לנו – אתה יודע למי שייך החג הזה??? – לדוד המלך – ולכן "**מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי**" – ולמה **עד דלא ידע**??? כי כל היין שגרם להביא את דוד המלך לעולם, הביא את לוט למצב של **וְלֹא יָדַע**;

ועוד, **עד דלא ידע** = ר"ת **ע**' כנגד שבעים שנות חייו של דוד המלך; **ד"י** = 14 = דו"ד.

ולכן אומר הירושלמי {מגילה פ"א ה"ד דף ה' א'} – **כל הפושט יד נותנים לו** – אה ואם הוא פושט רגל לא נותנים לו?! ☺ - התשובה היא הי"ד – דוד המלך נמצא אצלך בי"ד, שהוא בבחינת 'אביון' כמ"ש {תהלים קב, א} **תְּפִלָּה לְעָנִי כִּי יַעֲטֹף**.

א"כ איפה התחיל כל הסיפור עם היין??? – כבר בחטא אדם הראשון;

<u>אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה יט, אות ה}</u> – **וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל (בראשית ג, ו), אָמַר רַבִּי אַיְבוּ: סָחֲטָה עֲנָבִים וְנָתְנָה לוֹ** – היינו, לקחה את הענבים, סחטה לו אותם ונתנה לו לשתות את המיץ שיצא מהם.

<u>כותב ה**מהרז"ו**</u> – **ותקח מפריו ותאכל**. היה לו לומר 'ותקח פריו ותאכל'. 'מפריו' משמע ולא הפרי עצמו. ע"כ דרש שלקחה מה שבתוך הפרי. והיינו שסחטה ענבים.

נמצאנו למדים, שדוד המלך הוא זה שמהווה את התיקון ליין, שנאמר {בראשית מט, יב} **חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב** – וכנגדו הוא יום הפורים.

יזכור לנו הקב"ה את זכותו של דוד מלכא משיחא, ונזכה כולנו לראות בביאת הגואל ב"ב אמן ואמן!!!

לקבלת הגליון מידי שבוע לתיבת המייל שלחו מייל לכתובת gg2006@013.net